

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**NELEGÁLNÍ MIGRACE JAKO BEZPEČNOSTNÍ
RIZIKO Z POHLEDU MAJORITNÍ SPOLEČNOSTI
ČR**

Autor práce: Martin Říha, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Ing. Tereza Bařinová

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2023

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Martin Říha, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Nelegální migrace jako bezpečnostní riziko z pohledu majoritní společnosti ČR

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Illegal Migration as a Security Risk from the Point of View of the Majority Society of the Czech Republic

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

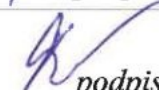
Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): Ing. Tereza Bařinová

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): říjen 2022

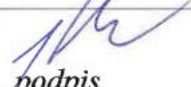

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem je zjistit, do jaké míry vnímá široká veřejnost ČR nelegální migraci jako společenský problém a bezpečnostní riziko v souvislosti s nárůstem počtu nelegálních migrantů v roce 2022.

Vedlejším cílem je charakterizovat mediální obraz nelegálních uprchlíků v ČR.

Student: Martin Říha, DiS.	1.11.2022 datum	podpis
Vedoucí práce: Ing. Tereza Bařinová	1.11.2022 datum	podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	1.11.2022 datum	podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	1.11.2022 datum	podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	1.11.2022 datum	podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucí bakalářské práce Ing. Tereze Bařinové za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

ŘÍHA, M. *Nelegální migrace jako bezpečnostní riziko z pohledu majoritní společnosti ČR*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2023. 84 s. Vedoucí bakalářské práce: Ing. Tereza Bařinová.

Klíčová slova: Bezpečnostní riziko, Hraniční kontrola, Mediální obraz, Nelegální migrace, Policie ČR

Bakalářská práce pojednává o problematice nelegální migrace. Hlavním cílem je zjistit, do jaké míry vnímá široká veřejnost ČR nelegální migraci jako společenský problém a bezpečnostní riziko v souvislosti s nárůstem počtu nelegálních migrantů v roce 2022. Vedlejším cílem je charakterizovat mediální obraz nelegálních uprchlíků v ČR. V práci je použita ke sběru dat metoda dotazníkového šetření. První kapitola zahrnuje teoretický vstup do tématu a soustřeďuje se na nelegální migraci, její rizika a vykreslení mediálního obrazu migrantů. Následuje kapitola metodická s popisem použitých metod a průběhu výzkumu. V praktické části je charakterizován výzkumný vzorek, výsledky šetření a diskuze. Poslední kapitola uvádí návrhy a doporučení pro zlepšení současné situace.

ABSTRACT

ŘÍHA, M. *Illegal Migration as a Security Risk from the Point of View of the Majority Society of the Czech Republic*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2023. 84 pp. Supervisor: Ing. Tereza Bařinová.

Key words: Border control, Illegal migration, Media image, Police of the Czech Republic, Security risk

The bachelor thesis deals with the issue of illegal migration. The main objective is to determine to what extent the general public in the Czech Republic perceives illegal migration as a social problem and security risk in the context of the increase in the number of illegal migrants in 2022. A secondary objective is to characterize the media image of illegal refugees in the Czech Republic. The thesis uses a questionnaire survey method to collect data. The first chapter includes a theoretical introduction to the topic and focuses on irregular migration, its risks and the portrayal of the media image of migrants. This is followed by a methodological chapter describing the methods used and the research process. The practical section characterizes the research sample, the results of the investigation and the discussion. The last chapter provides suggestions and recommendations for improving the current situation.

Obsah

Úvod	9
1 Cíle a metodika	10
1.1 Hypotézy a výzkumné otázky.....	10
1.2 Použitá metoda.....	10
1.3 Průběh výzkumu	11
2 Teoretická východiska.....	13
2.1 Nelegální migrace	13
2.1.1 Nelegální migrace a související pojmy.....	13
2.1.2 Nelegální migrace v kontextu typologie migrace	15
2.1.3 Ilegální vstup a pobyt na území ČR	18
2.1.4 Bezpečnostní opatření ČR.....	19
2.1.5 Vývoj stavu nelegální migrace v ČR.....	21
2.2 Rizika nelegální migrace	23
2.2.1 Obecné socioekonomické dopady	23
2.2.2 Demografické a ekonomické vlivy.....	24
2.2.3 Rasismus a xenofobie v majoritní společnosti.....	26
2.2.4 Kriminální činnost nelegálních migrantů	27
2.3 Mediální obraz nelegálních migrantů v ČR.....	31
2.3.1 Vliv médií na utváření veřejného mínění	31
2.3.2 Mediální prezentace kulturních rozdílů	32
2.3.3 Vnímané riziko islamizace.....	35
2.3.4 Prezentace muslimů v českých médiích	37
3 Dotazníkové šetření.....	40
3.1 Výzkumný vzorek.....	40
3.2 Interpretace výsledků	43
3.3 Diskuze	66
4 Návrhy na zlepšení.....	71

4.1	Hraniční kontroly	71
4.2	Nekompromisní přístup ke kriminálně aktivním migrantům	71
4.3	Pomoc v domovských zemích	72
	Závěr	74
	Seznam použitých zdrojů.....	76
	Seznam zkratek	82
	Seznam grafů.....	83
	Seznam tabulek	84
	Seznam příloh.....	85
	Přílohy.....	86

Úvod

Problematika nelegální migrace v České republice v roce 2022 je vážným důvodem k obavám, neboť představuje značné bezpečnostní riziko jak pro občany České republiky, tak pro její sousedy. V posledních letech dochází k přílivu nelegálních migrantů, kteří se pokoušejí projít přes území ČR a usadit se v západoevropských zemích. To vedlo k obnovení hraničních kontrol na hranicích země s cílem chránit své občany a zabránit další nelegální migraci na své území.

Proto je nezbytné pochopit, jak tuto situaci vnímá většinová veřejnost a zda považuje nelegální migraci za bezpečnostní riziko. Je důležité si uvědomit, že velká část těchto migrantů prchá ze svých domovských zemí kvůli válce nebo hospodářské krizi, což z nich činí zranitelné osoby, které potřebují pomoc společnosti. S nelegálním přistěhovalectvím však mohou být spojena i skutečná bezpečnostní rizika, včetně trestné činnosti související s obchodováním s lidmi a převaděčstvím, jakož i teroristických činů páchaných zradikalizovanými osobami, které se do země dostaly nelegálně. Může také vést k sociálním problémům, jako chudoba nebo zvýšená nerovnost mezi obyvateli státu. Současný stav tedy vyžaduje pečlivé zvážení jak ze strany veřejných činitelů, tak ze strany občanů.

Hlavním cílem je zjistit, do jaké míry vnímá široká veřejnost ČR nelegální migraci jako společenský problém a bezpečnostní riziko v souvislosti s nárůstem počtu nelegálních migrantů v roce 2022. Vedlejším cílem je charakterizovat mediální obraz nelegálních uprchlíků v ČR. V práci je použita ke sběru dat metoda dotazníkového šetření. Kvantitativní přístup umožňuje efektivní vytváření závěrů z dat od vyššího počtu respondentů, v tomto případě 333 osob, které dotazník vyplnily na přelomu let 2022 a 2023. Dotazník byl k dispozici online prostřednictvím nástroje Survio, který provádí automatické vyhodnocení výsledků. Statistiky jsou následně převedeny do bakalářské práce.

První kapitola zahrnuje teoretický vstup do tématu a soustřeďuje se na nelegální migraci, její rizika a vykreslení mediálního obrazu migrantů. Následuje kapitola metodická s popisem použitých metod a průběhu výzkumu. V praktické části je charakterizován výzkumný vzorek, výsledky šetření a diskuze. Poslední kapitola uvádí návrhy a doporučení pro zlepšení současné situace.

1 Cíle a metodika

Hlavním cílem je zjistit, do jaké míry vnímá široká veřejnost ČR nelegální migraci jako společenský problém a bezpečnostní riziko v souvislosti s nárůstem počtu nelegálních migrantů v roce 2022. Vedlejším cílem je charakterizovat mediální obraz nelegálních uprchlíků v ČR.

1.1 Hypotézy a výzkumné otázky

Cílem dotazníku je zjistit, do jaké míry vnímá široká veřejnost ČR nelegální migraci jako společenský problém a bezpečnostní riziko v souvislosti s nárůstem počtu nelegálních migrantů v roce 2022.

VO1: Jaké jsou pro majoritní společnost hlavní zdroje informací o nelegálních migrantech a případné zkušenosti s nimi?

VO2: Jak vnímá majoritní společnost nelegální migranty a jejich účel pobytu na území ČR?

VO3: Jak vnímá majoritní společnost možnost zařazení nelegálních migrantů do běžné společnosti a řešení jejich pobytu na území ČR?

Statistická hypotéza č. 1 - Existuje souvislost mezi pohlavím a vnímáním nelegální migrace jako bezpečnostního rizika? (Otázka č. 9)

Statistická hypotéza č. 2 - Existuje souvislost mezi vzděláním a tendencí k určitému vnímání mediálního obrazu migrantů? (Otázka č. 3)

1.2 Použitá metoda

Dotazníková metoda je účinným nástrojem pro provádění kvantitativního výzkumu ve většinové společnosti. Největší výhodou použití dotazníků je, že umožňují výzkumníkům rychle a s minimálními náklady shromáždit velké množství údajů od velké populace. Díky tomu je dotazníková metoda ideální volbou pro výzkum názorů, postojů a chování v širším měřítku.¹

¹ KAPOUNOVÁ, J., KAPOUN, P. *Bakalářská a diplomová práce: od zadání po obhajobu*. Praha: Grada, 2017.

Dotazníky jsou výhodné, protože usnadňují shromažďování cenných poznatků o tom, jak lidé myslí a jak se chovají, a zároveň výzkumníkům umožňují měřit individuální rozdíly v názorech, postojích a chování. Odpovědi na dotazníky lze třídit, zpracovávat do tabulek, analyzovat a získat tak přehled o tom, jak jednotlivci nahlíží na různá témata nebo problémy. Použití dotazníků navíc umožňuje výzkumníkům měřit jemné změny v průběhu času tím, že v rámci určité skupiny obyvatelstva provedou více průzkumů.²

Při sestavování dotazníků je důležité zvážit typy kladených otázek. Otevřené otázky umožňují respondentům poskytnout podrobnou zpětnou vazbu k různým tématům nebo problémům, což může poskytnout cenné informace o tom, proč lidé myslí nebo se chovají tak, jak se chovají. Uzavřené otázky vyžadují od respondentů výběr z předem definovaných možností odpovědí a jsou užitečné pro měření individuálních rozdílů mezi účastníky průzkumu, aniž by museli své odpovědi zdoluhavě vysvětlovat. Škálové otázky umožňují výzkumným pracovníkům měřit postoje přesněji tím, že respondentům poskytují škálu číselných hodnot, z nichž mohou vybírat, například škály rozhodně souhlasím/nesouhlasím nebo Likertovy škály.³

V dotazníku bakalářské práce jsou použity převážně škálové otázky, neboť pro pilotní skupinu byly nejvíce srozumitelné. V případě uzavřených otázek poukazovali na to, že by si nevybrali žádnou z uvedených odpovědí. Použity jsou proto pouze pro identifikaci. Pro doplnění jsou využity otázky otevřené, kde mohou respondenti specifikovat odpověď vlastními slovy. Tímto způsobem je zajištěno, aby měli respondenti k dispozici dostatek možností pro vyjádření svých názorů a postojů.

1.3 Průběh výzkumu

Po dotazníku byla po konzultaci s vedoucí práce realizována pilotáž, během níž 10 osob posoudilo obsah a formu sdělení. Na základě toho byly upraveny některé formulace, např. duplikované významy nebo nepřesné formulace. Poté byl dotazník nahrán do dotazníkového nástroje Survio a šířen prostřednictvím přímého odkazu na sociálních sítích, což je vzhledem k výzkumu mířenému na majoritní společnost vhodné. Dotazník měl u respondentů návratnost 56,3 %, vyplňování probíhalo od

² DISMAN, M. Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele. 5. nezměněné vydání. Praha: Karolinum, 2021.

³ KAPOUNOVÁ, J., KAPOUN, P. Bakalářská a diplomová práce: od zadání po obhajobu. Praha: Grada, 2017.

25. 11. 2022 do 22. 1. 2023. Nejčastěji nad dotazníkem respondenti strávili 10 – 30 minut (39,6 %), poté 5-10 minut (32,4 %) a 2-5 minut (27 %). Celkem byly získány odpovědi od 333 respondentů.

2 Teoretická východiska

2.1 Nelegální migrace

2.1.1 Nelegální migrace a související pojmy

Téma nelegální migrace je součástí rozsáhlejšího pojetí problematiky migrace. Obsah terminologického vymezení migrace naskýtá dvojí pohled na problematiku – tzn. v prvním případě jde o stěhování směrem ven (emigrace) a v druhém případě o stěhování směrem dovnitř (imigrace). Vystěhování neboli migrace znamená přesun z domoviny na území cizího státu – může jít o nenucené rozhodnutí, ale i o rozhodnutí vynucené. Jakmile se migrující osoba vrátí zpět do své rodné vlasti, jedná se o reemigraci. Emigrující osoba odchází ze své rodné vlasti do nové země, kde hodlá pobývat. O imigraci lze mluvit tehdy, pokud přestěhování na území cizího státu je dlouhodobějšího charakteru či trvalého. Osoba, která odchází na území jiného státu s rozhodnutím trvalého či dlouhodobého pobytu, je označována jako imigrant.⁴ Dlouhotrvající migrace se dá označit za časový úsek probíhající migrace v rozmezí 1 rok a více a migrace z krátkodobého hlediska tedy nedosahuje delšího trvání než 1 rok.⁵

V rámci vědy o obyvatelstvu a společnosti v rámci migrace lze hovořit o migraci čisté (tzv. migračním saldu) – tj. souhrn osob imigrujících a emigrujících vypočtené rozdílem obou skupin, čímž dojde ke zpřehlednění přírůstku či úbytku cizinců za určitá období. S natalitou a mortalitou je čistá migrace zásadním jevem, který promlouvá do evoluce obyvatelstva, čímž proměňuje kulturní zvyky, tradice a sociální jevy. Blízký východ a africký kontinent nyní představuje pro EU za uplynulých 10 let největší migrační zátěž. Z rychlého vývoje finančního hlediska je tedy stěhování momentálně mnohem výraznější.⁶

Terminologický nesoulad se týká především účastníků migrace. Mnozí autoři se v definicích tak úplně neshodují, a proto je zde odlišena mnohoznačnost terminologie účastníků od různých zdrojů. Aktivní migrant je osoba, která se pohybuje z jednoho regionu (země) do jiného regionu (země), stejně tak dobře jako pasivní migrant je

⁴ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

⁵ PALÁT, M. *Determinanty vzniku migrace a statistiky cizinců v Evropské unii*. Ostrava: Key Publishing, 2014.

⁶ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

osoba, která je přestěhována z jednoho regionu (země) na další region (zemi).⁷ Pokud tedy osoba vkročí na území cizího státu přes vytyčené hraniční přechody státu a setrvává na tomto území delší čas než 1 rok, je Organizací spojených národů (OSN) považována za migrující osobu.⁸ Dále se vymezuje a zásadně odlišuje migrace legální a nelegální.

„V úředních dokumentech se nelegální migrací rozumí jak případy nelegálního vstupu osob přes státní hranice na území státu a případy nedovoleného způsobu opuštění státu tak rovněž případy nelegálního pobytu cizinců ve vnitrozemí, tj. porušení zákonem předepsané podmínky pro pobyt cizince.“⁹

Je potřeba říci, že pojem nelegální migrace není v Evropě nově zavedeným termínem, ale na druhé straně se obsah pojmu nelegální migrace za posledních 10 let značně proměnil. Projevují se například problémy obchodování s nelegálními migranty, což má přirozené dopady především na oběti (migranty) takto provozovaného obchodu.¹⁰ Nutno podotknout, že významný vliv na pojetí nelegální migrace mají i události z nedávné minulosti, konkrétně migrační krize v letech 2014-2019 a opětovný nárůst ilegální migrace, který v roce 2022 posílil zejména na území Česka a československých hranic.

Dle MVČR¹¹ je nelegální migrant definován jako „cizinec, který vstupuje na území daného státu bez platného oprávnění, nebo v daném státě pobývá bez platného oprávnění. Důvody jeho vstupu a pobytu na území mohou být rozdílné, může se jednat o cizince spadajícího do kategorie ekonomického migranta, tak o uprchlíka.“

„Problematiku nelegální migrace upravují tyto základní dokumenty: zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, zákon č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic a o změně souvisejících zákonů (zákon

⁷ SIBARANI, R. W. *Determinants of Illegal Migration: The Case of Migrant Workers from East Java to Malaysia*. Kassel university press GmbH, 2018.

⁸ MORENO-LAX, V. *Accessing asylum in Europe: Extraterritorial border controls and refugee rights under EU law*. 1st edition. 2017.

⁹ DRBOHLAV, D. *Nelegální ekonomické aktivity migrantů: (Česko v evropském kontextu)*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2008. s. 22.

¹⁰ MARIE, C. V., et al. *Preventing illegal immigration: juggling economic imperatives, political risks and individual rights*. Council of Europe, 2004.

¹¹ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Nelegální migrace* [online]. 2022

o ochraně státních hranic) a řada evropských směrnic o nepovoleném vstupu, pobytu a vyhoštění, pomoci obětem obchodování s lidmi aj.“¹²

Zcela odlišným pojem je uprchlík, který může být pro laickou veřejnost až synonymem. Je proto potřeba poukázat na rozdíly. O uprchlíka se pak jedná ve dvou konkrétních případech. „Uprchlík (nebo běženec) podle definice OSN je člověk, který nedobrovolně opustil svoji rodnou zem nebo stát, kde žil. Uprchlíky lze rozlišovat jako politické uprchlíky (utekli kvůli represivnímu režimu ve své zemi), nebo válečné uprchlíky (utekli kvůli válečné situaci ve své zemi).“¹³ Cizinec je pak osoba s jiným státním občanstvím než příslušníci majoritní společnosti na území daného státu bez ohledu na to, zda je jeho pobyt legální či ilegální.¹⁴

2.1.2 Nelegální migrace v kontextu typologie migrace

Migrace je z terminologického hlediska hojně zpracovávaným pojmem a stejně tak jsou rozlišovány i druhy migrace, které se dělí na základě příslušných charakteristik. Řada z nich úzce souvisí s nelegální migrací.

Migrace osobnostní, hromadná a davová

Další vymezení migrace se týká celkového kvanta osob – pak ji možno rozdělit na osobnostní, hromadnou a davovou (stěhování probíhá v konkrétním ohraničeném prostoru a přes konkrétní území). Změna se týká migrace mezi městy, mezi kraji, národy, ale i v rámci kontinentu. Osobnostní migrace se týká konkrétních jedinců, hromadná pak počtu dvou a více lidí. V ten moment, kdy se počet migrujících osob stává neúnosným, označujeme tento migrační jev jako davový.¹⁵ O davové migraci lze hovořit například při přesunu velkého počtu migrantů na území Evropské unie z afrického kontinentu a Blízkého východu z hlediska dnešních poměrů ve světě. V té době se uprchlíci a nelegální migranti na evropském kontinentu seskupovali v uprchlických táborech, kde životní úroveň nabývala katastrofálních rozměrů.^{16,17}

¹² PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

¹³ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019. s. 10.

¹⁴ BAŠTECKÁ, B. *Psychosociální krizová spolupráce*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013.

¹⁵ PALÁT, M. *Determinanty vzniku migrace a statistiky cizinců v Evropské unii*. Ostrava: Key Publishing, 2014.

¹⁶ SCHEU, H. C., ASLAN, E.. *Migrace a kulturní konflikty*. Praha: Auditorium, 2011.

¹⁷ PALÁT, M. *Determinanty vzniku migrace a statistiky cizinců v Evropské unii*. Ostrava: Key Publishing, 2014.

Migrace externí a interní

V dalším pohledu lze vydělit externí a interní migraci. Při externí migraci se jednotlivci či větší okruh lidí stěhuje z jedné lokality do druhé v rámci dlouholetého časového měřítka nebo dočasného. V terminologii taktéž souvisí s internacionální migrací nebo také vnější a v úvahu se berou důvody stěhování a okolnostní vlivy. Interní migrace probíhá především stěhováním jednotlivce či většího okruhu lidí do oblastí totožného státu – jinak taktéž stěhování tuzemské či vnitřní. Další vymezení se nabízí v rámci přesunu mezi dvěma kontinenty – pak jde o migraci mezikontinentální, pak lze vydělit i migraci vnitrokontinentální – při níž přesun probíhá uvnitř daného světadílu.^{18,19} V kontextu současné situace nelegálních migrantů v ČR se jednoznačně jedná o migraci externí, tedy mezistátní i mezikontinentální.

Migrace záměrná a nezbytná

Rozdělení migrace v rámci důvodů pro stěhování se jeví jako poměrně zásadní hledisko – hledisko záměrné nebo nezbytné. Z nezbytného hlediska se lidé stěhují z důvodů nebezpečí ohrožující je na životě jako rasové utlačování, vyloučení na okraj společnosti, nenávisť vůči cizincům, rychle šířící se choroby atd.²⁰ Z nezbytného hlediska je pro migranty v těchto případech přestěhování se jediným možným řešením situace,^{21,22,23} a to bez ohledu na to, zda je migrace legální či nelegální v kontextu vnitřních či mezinárodních předpisů. Migrační politika je na světě považována za velice proměnlivý a pružný jev. Příčiny stěhování do cizí země jsou různorodé, například stěhování za rodinnými příslušníky, rekvalifikace ve vzdělání, založení byznysu nebo odchod za lepšími pracovními podmínkami. Nejfrekventovanější příčinou se zdá být finanční zajištění daného státu. Tyto pohnutky lze označit jako svévolné. V opačných případech nejčastěji lidé prchají přes hranice kvůli válečným konfliktům – zde je migrace pro dané osoby veskrze nezbytná.²⁴ Při nenucené migraci osob je nejčastější pohnutkou zlepšení zdravotnické péče, vzdělávacího systému, podmínek pro životní styl

¹⁸ PALÁT, M. *Determinanty vzniku migrace a statistiky cizinců v Evropské unii*. Ostrava: Key Publishing, 2014.

¹⁹ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

²⁰ PALÁT, M. *Determinanty vzniku migrace a statistiky cizinců v Evropské unii*. Ostrava: Key Publishing, 2014.

²¹ SCHEU, H. C., ASLAN, E. *Migrace a kulturní konflikty*. Praha: Auditorium, 2011.

²² HONUSKOVÁ, V., FLÍDROVÁ, E., JANKŮ, L., et al. *Dnes migranti – zítra uprchlíci?* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2014.

²³ PALÁT, M. *Determinanty vzniku migrace a statistiky cizinců v Evropské unii*. Ostrava: Key Publishing, 2014.

²⁴ MIGRACEONLINE. *Migrace v ČR: Fakta a čísla* [online]. 2021.

a pracovních příležitostí. Při neodkladné či nezbytné migraci, kdy hrozí bezprostřední nebezpečí migrující osobě nebo její rodině (válka, politický rozvrat, přírodní kalamita), v první řadě migrující osoby chtějí zachránit své životy a svých blízkých.²⁵

Z hlediska záměrného se lidé stěhují ze svých vlastních vnitřních pohnutek.²⁶ Okolnostní vlivy zde nejsou stěžejní. Lidé se v těchto případech řídí osobními pocity a ke stěhování v tomto případě nemají vážnějších důvodů, nejsou tedy nuceni se vystěhovat a nikdo je neohrožuje na životě.²⁷ Nejčastějšími důvody záměrné migrace jsou: profesní důvody, tzn. zlepšení finanční situace a tím i celkové životní úrovně, dalším důvodem může být kontinuita rodinných příslušníků, nabytí vzdělání, empirické cíle, zrealizování pracovního návrhu a velmi častým důvodem bývá nabytí lukrativnějšího sociálního statusu ve společnosti – lepší profesní, ekonomické a bytové podmínky.^{28,29}

Migrace zákonná a nezákonná

V dalším měřítku se rozlišuje migrace zákonná a nezákonná.³⁰ Zákonná migrace představuje pro migrující osoby konkrétní záměr, jak bylo výše zmíněno – vzdělání, byznys, rodinné důvody, profese apod. Zákonný pobyt zůstává v platnosti, pokud si migrující osoby zajistí víza nebo požádají o azyl delšího nebo trvalého rázu. V rámci Evropské unie pak mají migrující osoby jednodušší řešení situace ve smyslu stěhování. Nezákonná migrace pak znamená nezákonné vniknutí na území cizího státu, v němž migrující osoby nemají právo pobývat. Nejčastěji se jedná o migranty překračující povolenou dobu svého pobytu nebo migranty, kteří souhlas k obývání daného státu nikdy nedostali. V těchto nezákonných případech pobytu na cizím území intervenuje zejména PČR a Ředitelství služby cizinecké policie ČR. Po zjištění nezákonného pobytu na území ČR je jedinec vyhoštěn a úřední správa smí těmto jedincům zamezit přístup do ČR až na 10 let.³¹

²⁵ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

²⁶ PALÁT, M. *Determinanty vzniku migrace a statistiky cizinců v Evropské unii*. Ostrava: Key Publishing, 2014.

²⁷ SCHEU, H. C., ASLAN, E. *Migrace a kulturní konflikty*. Praha: Auditorium, 2011.

²⁸ SCHEU, H. C., ASLAN, E. *Migrace a kulturní konflikty*. Praha: Auditorium, 2011.

²⁹ HONUSKOVÁ, V., FLÍDROVÁ, E., JANKŮ, L., et al. *Dnes migranti – zítra uprchlíci?* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2014.

³⁰ HONUSKOVÁ, V., FLÍDROVÁ, E., JANKŮ, L., et al. *Dnes migranti – zítra uprchlíci?* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2014.

³¹ MIGRACEONLINE. *Migrace v ČR: Fakta a čísla* [online]. 2021.

Migrace prvořadá a druhořadá

Lze vydělit dle některých monografií taktéž migraci prvořadou a druhořadou. V rámci prvořadá migrace se jedná o přestěhování do oblastí veskrze neosídlené. U migrace druhořadá se pak jedná o větší nárůst počtu migrujících osob na dané neosídlené území a přizpůsobování se oblastním podmínkám – přičemž se nejedná o lidi bez domova, o osoby studující, obchodující nebo o lidi směřující za turismem.³² Do druhořadá migrace lze řadit například migranty 21. století, jež utekli před hrozící válkou na evropský kontinent (uprchlíci) nebo nepříznivou ekonomickou situací (nelegální migranti). Do obou kategorií lze také řadit migranty Blízkého východu migrujících do oblastí ČR.³³

Migrující osoby napomáhají k naplnění neobsazených profesních míst v daném státu, protože zabírají profesní místa, která nejsou pro místní obyvatele lukrativní, nebo na která místní obyvatelé nemají dostatečné vzdělání.^{34,35} Příchozí ilegální migranti však zpravidla nemají žádnou kvalifikaci ani znalosti jazyka, proto na ně takové prohlášení neaplikovatelné a stávají se pro stát spíše zátěží.³⁶

2.1.3 Ilegální vstup a pobyt na území ČR

Neoprávněného vstupu na území ČR se dopustí migrant při překlenutí externí schengenské hranice České republiky. Kontrolované pásmo se vztahuje od roku 2008 na vzdušné prostory na aeroportech České republiky v rámci externích hranic se sousedními státy. Na interních hranicích schengenského pásma neprobíhají organizované revize.^{37,38}

Ilegální setrvání v ČR při jeho odhalení jakoukoliv cestou (například na aeroportech) je pokládáno za porušení legislativy související s pobytem cizích osob

³² SCHEU, H. C., ASLAN, E.. *Migrace a kulturní konflikty*. Praha: Auditorium, 2011.

³³ KEPEL, G. *Cesta z chaosu: krize ve Středomoří a na Blízkém východě*. 1. vydání. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2022.

³⁴ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

³⁵ ČANĚK, M. *Když chybí politický zájem o rovnoprávné postavení pracovních migrantů a migrantek. Přístupy odborů a inspekce práce v České republice* [online]. 2012.

³⁶ KEPEL, G. *Cesta z chaosu: krize ve Středomoří a na Blízkém východě*. 1. vydání. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2022.

³⁷ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Nelegální migrace* [online]. 2022.

³⁸ HRABÁLEK, M. *Ochrana hranic EU a role agentury Frontex v ní*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Mezinárodní politologický ústav, 2012.

v České republice – jedná se o ilegální vstup přes tranzit na aeroportech, porušení povoleného období setrvání nebo jakékoliv ilegální vniknutí na území ČR.³⁹

Porsche⁴⁰ uvádí, že dohled nad situací ilegálního pobytu na území ČR má především Celní správa České republiky, Policie České republiky, Úřad práce České republiky a taktéž státní orgány ČR. Nejčastější odhalení nelegálních migrantů se stává při každodenních revizích orgány, při záměrných pobytových revizích či policejních opatřeních.

Případy odhalení migrantů nelegálně pobývajících na území ČR se odehrávají jak na externí, tak na interní schengenské hranici ČR. Na externích hranicích České republiky ve většině případů při odletu do jiné destinace a na interních hranicích ČR při přejezdu do/ze sousední destinace sousedící s Českou republikou. Často jsou to migranti s prošlým souhlasem k setrvání na území ČR.^{41,42}

Existují i statistiky nelegálních migrantů, kteří byli odhaleni bezpečnostními složkami či orgány přilehlého státu sousedícího s ČR – orgány poté navrací osoby zpět do České republiky.⁴³

O ilegální pobývání na území ČR se jedná od roku 2008 i v případě, že nelegálně migrující osoba překročí interní schengenskou hranici. Od roku 2015 je v ČR platné nařízení související s vysokými daty nelegálně migrujících, a to ve věci přechodové ilegální migrace či setrvání migrantů v ČR bez souhlasu orgánů. Rok 2015 byl zlomový nejen v ČR, ale i v Evropě. Například Německo dostalo žádostí o azyl nejvíce ze všech zemí EU, což muselo být řešeno na úrovni Evropské rady, která musela na rychle se vyvíjející situaci reagovat. Ve věci přechodové ilegální migrace operuje především Policie České republiky.⁴⁴

2.1.4 Bezpečnostní opatření ČR

Správní orgány a bezpečnostní složky Policie ČR mají možnost užít represivních opatření ve věci správního vyhoštění ze země či právní spis o povinném odchodu

³⁹ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Nelegální migrace* [online]. 2022.

⁴⁰ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

⁴¹ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

⁴² MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Nelegální migrace* [online]. 2022.

⁴³ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Nelegální migrace* [online]. 2022.

⁴⁴ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

migranta z území ČR nařízený Policií České republiky nebo vyhoštění migranta uložené soudní cestou.⁴⁵ Lze hovořit taktéž o policejním zajištění migranta na území ČR.⁴⁶

Jedním z bezpečnostních mechanismů Policie ČR před nelegální migrací je správní vyhoštění migranta z ČR. „*Správním vyhoštěním se rozumí ukončení pobytu cizince na území, které je spojeno se stanovením doby k vycestování z území, a doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území členských států EU.*“⁴⁷ Vyhoštění je právně upraveno v zákonech „*§ 118 až 123a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky...*“⁴⁸ Další postup zahrnuje stanovení Policie České republiky o vyhoštění migranta na konkrétní dobu ze států EU.⁴⁹

Dále dle MV ČR⁵⁰ je v moci soudní rozhodovat ve věci vyhoštění migrantů z území ČR, pokud jim není uznáno české občanství. Rozhodování může probíhat v rámci samotného nelegálního pobytu migranta v oblasti České republiky nebo ve spojení s jiným nezákonným činem ve znění zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku v rámci ochrany financí a zabezpečení českých občanů.

Další bezpečnostní mechanismus v rámci zabezpečení ČR před nelegální migrací je zajištění migranta. Zajištění je pak možno charakterizovat jako: „...*zbavení osobní svobody cizince z taxativně vypočtených důvodů ve speciálním zařízení za účelem realizace rozhodnutí o správním vyhoštění nebo za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy či průvozu*“⁵¹ Zajištění je právně upraveno v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Související znění zákona je upraveno pak v § 124 – tzn. zajištění je realizováno z nařízení správního vyhoštění – a § 129 – zajištění je realizováno z důvodu přepravy cizince dle průvozu či internacionální listiny. Prvním důvodem pro zajištění je přijetí rozhodnutí o správním vyhoštění, dalším důvodem je prohlášení cizince či migranta jako případné hrozby.⁵²

⁴⁵ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Nelegální migrace* [online]. 2022.

⁴⁶ DRBOHLAV, D. *Nelegální ekonomické aktivity migrantů: (Česko v evropském kontextu)*. 1. vydání. V Praze: Karolinum, 2009.

⁴⁷ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019. s. 85.

⁴⁸ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Nelegální migrace* [online]. 2022.

⁴⁹ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

⁵⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Nelegální migrace* [online]. 2022.

⁵¹ POKORNÁ, M., NÁDVORNÍKOVÁ, L. *Problematika migrace a azylového řízení*. Technická Univerzita v Liberci, [online]. 2008. s. 26.

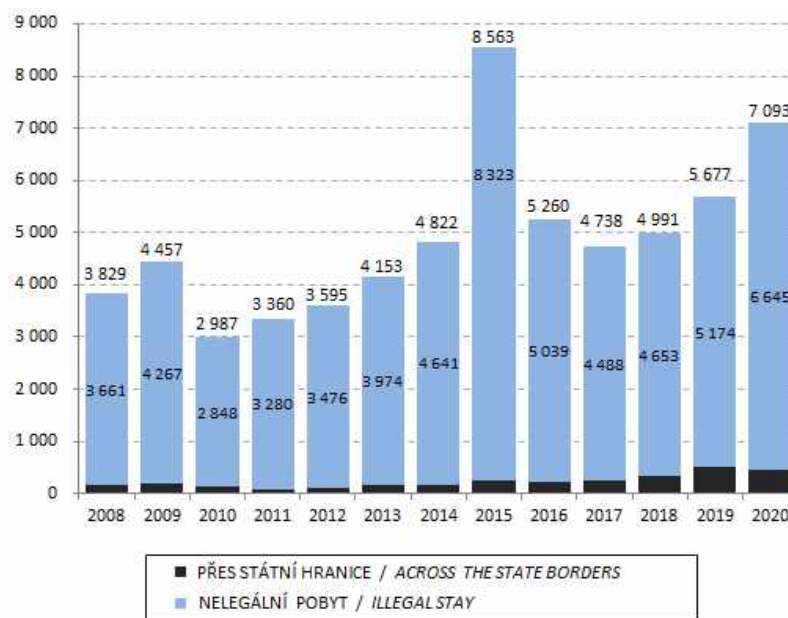
⁵² POKORNÁ, M., NÁDVORNÍKOVÁ, L. *Problematika migrace a azylového řízení*. Technická Univerzita v Liberci, [online]. 2008.

Ze zákona § 50a o pobytu cizinců na území ČR má Policie České republiky právo vydat nelegálnímu migrantovi povinnost opustit zemi – dle tzv. návratové směrnice vydanou Evropským parlamentem a radou (v případě, že povolení k pobytu má migrant od jiného státu EU, než je Česká republika). Rozhodnutí může přijít v platnost i v některých dalších případech.⁵³

2.1.5 Vývoj stavu nelegální migrace v ČR

Velmi zásadní přírůstek nelegální migrace, viz Graf 1, je změřen na rok 2020 (cca 7 000 nelegálních migrantů), kdy se pandemie COVID-19 a s ní spojená opatření promítla do statistik v rámci porušování bezpečnostních nařízení. Nebyl to ale zdaleka statisticky nejzásadnější rok, tím statisticky nejvýznamnějším je od roku 2008 vyměřen rok 2015, kdy bylo zaznamenáno na území ČR téměř 9 000 nelegálních migrantů. Nárůst se začal projevovat opět s rokem 2017, kdy se příliv nelegálních migrantů pomalejším tempem zvyšoval.^{54,55}

Graf 1: Vývoj nelegální migrace na území ČR od roku 2008–2020

Zdroj: Český statistický úřad (2022)

Co se týče nejčastěji nelegálně pobývajících státních příslušností Blízkého východu na území ČR, jejichž účast na nelegální migraci je vysoká, tak jsou to za rok 2018 nejčastěji migranti ze Saudské Arábie, Iráku, Turecka a z přidružených oblastí Uzbekistánu a Kazachstánu. Jen z těchto oblastí je to za rok 2018 v součtu 513

⁵³ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Nelegální migrace* [online]. 2022.

⁵⁴ MIGRACEONLINE. *Migrace v ČR: Fakta a čísla* [online]. 2021.

⁵⁵ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Data – nelegální migrace cizinců* [online]. 2022.

nelegálních migrantů z Blízkého východu a přilehlých oblastí pobývajících v České republice.⁵⁶

Vývoj počtu správních vyhoštění nelegálních migrantů z ČR vyobrazuje přehledně Tabulka 1. Nejvyšší počet rozhodnutí o správním vyhoštění bylo cizineckou policií vydáno v roce 2019, kdy bylo vydáno cca 7 000 správních vyhoštění cizinců z České republiky.⁵⁷

Tabulka 1: Vývoj počtu rozhodnutí o správním vyhoštění nelegálních migrantů z ČR od roku 2008–2020⁵⁹

	008	009	010	011	012	013	014	015	016	017	018	019	020
Počet vyhoštěných⁵⁸	909	064	507	153	006	020	149	009	539	119	713	067	385

Podle Ředitelství služby cizinecké policie⁶⁰: „V období od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 bylo zjištěno celkem 11 170 osob při nelegální migraci na území České republiky“. Oproti roku 2020 došlo o 57,5% nárůst počtu nelegální migrace na území ČR – stále do statistik promlouvá pandemie COVID-19.⁶¹

Nejčastějšími nelegálními migranty se dle Ředitelství služby cizinecké policie⁶² stávali lidé z Ukrajiny – téměř 60 % všech uprchlíků (cca 6 000 osob). Další početnou skupinou byli Moldavané – 14,3 % nelegálních migrantů (cca 1 500 osob). Poté byly početnou skupinou také osoby ze zemí Blízkého východu a přidružených oblastí: ze Sýrie bylo zaznamenáno 428 osob, tj. 4 % a z Afghánistánu 529 osob, což je necelých 5 %. Vyšší počet nelegálních migrantů byl také zaznamenán u vietnamského obyvatelstva – necelá 3 % (309 osob).

⁵⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Data – nelegální migrace cizinců* [online]. 2022.

⁵⁷ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Data – nelegální migrace cizinců* [online]. 2022.

⁵⁸ Počet cizinců s vydaným rozhodnutím o správním vyhoštění

⁵⁹ Zdroj Český statistický úřad, 2022.

⁶⁰ ŘEDITELSTVÍ SLUŽBY CIZINECKÉ POLICIE. *Nelegální migrace v ČR v období od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021* [online]. 2022.

⁶¹ ŘEDITELSTVÍ SLUŽBY CIZINECKÉ POLICIE. *Nelegální migrace v ČR v období od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021* [online]. 2022.

⁶² ŘEDITELSTVÍ SLUŽBY CIZINECKÉ POLICIE. *Nelegální migrace v ČR v období od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021* [online]. 2022.

Z Blízkého východu se nelegálně na území ČR nejčastěji dostávají osoby pomocí pozemní přepravy v nákladních, osobních vozidlech a letadlech – takto bylo odhaleno 513 osob z Afghánistánu a 394 ze Sýrie. Z 68,2 % všech odhalených osob při nelegální tranzitní migraci jsou to právě osoby z Blízkého východu a přidružených oblastí – Afghánistán a Sýrie. Také Maroko má zde 10% zastoupení – tj. 133 nelegálních migrantů.⁶³

2.2 Rizika nelegální migrace

2.2.1 Obecné socioekonomické dopady

Rizika spojená s aktuální migrační situací ve světě se nejen v České republice, ale v celé EU podstatně zvyšují. Je přirozené, že nelegální migrace má své socioekonomické dopady na celou společnost a stát, zejména tedy demokratický systém založený na liberálních principech zákona, jež nelegální migranti i zaměstnavatelé nelegálních migrantů znehodnocují. Největší riziko spojené s nelegální migrací lidé vnímají především v ochraně svých vlastních občanů před nelegálními i kriminálními činnostmi migrantů a taktéž výše zmíněného zvýhodňování, například nelegálně pracujících migrantů (neplátcí pojištění, daní, tedy znehodnocovatelé zákona).^{64,65}

Záporné jevy vyskytující se v české společnosti se nesou se sílícími imigračními snahami, tyto záporné jevy mohou být:⁶⁶

- § Již zmíněné nelegální zaplňování pracovních míst, čímž se stát připravuje o finance z daní i zdravotních pojištění;
- § Potřebné finanční injekce na začleňování migrantů do společnosti pomocí doučování úředního jazyka apod.;
- § Neúspěšné začlenění migrantů pak vytváří nebezpečná ohniska vzniku uzavřených ghett při neakceptaci legislativy;

⁶³ ŘEDITELSTVÍ SLUŽBY CIZINECKÉ POLICIE. *Nelegální migrace v ČR v období od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021* [online]. 2022.

⁶⁴ DRBOHLAV, D. *Nelegální ekonomické aktivity migrantů: (Česko v evropském kontextu)*. 1. vydání. V Praze: Karolinum, 2009.

⁶⁵ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

⁶⁶ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

- § Hrozba sílících konfliktních situací plynoucí z rozdílnosti majoritních a minoritních zvyklostí, hodnot, idejí, názorů, postojů, návyků aj.;
- § Nedostatečná kulturní a rodinná opora ve společnosti;
- § Odliv mozků z rodných států migrujících osob, a naopak příliv mozků do cílových destinací migrantů – může zatížit trh práce v cílové i rodné zemi;
- § Negativní zatížení s ohledem na bezpečnostní rizika – nárůst zločineckých aktivit, ilegální výroba dokladů;
- § Nezákonné rizika spojená s migrací ilegální – tzn. trh obchodování s lidmi, pašování, převaděčství, zotročování migrantů, utváření prostoru pro gangy a mafii;
- § Nárůst rizikového chování ve společnosti – diskriminační a xenofobní chování, teror apod.

MV ČR⁶⁷ pak dále zmiňuje ještě 4 primární trestné činnosti v rámci nelegální migrace, jedná se o:

- *násilné překročení státní hranice podle § 339 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, dále jen "trestní zákoník",*
- *napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky podle § 341 trestního zákoníku,*
- *neoprávněné zaměstnávání cizinců podle § 342 trestního zákoníku a*
- *organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice podle § 340 trestního zákoníku.*

Kromě obecných problémů vznikají i další negativní sociální jevy, kterým se věnují následující podkapitoly. Jedná se o xenofobní a rasistické tendence, jež mohou narušovat vnitřní bezpečnost, podobně jako kriminální činnost nelegálních migrantů.

2.2.2 Demografické a ekonomické vlivy

Migrace s sebou přináší na jedné straně klady a na druhé zápory, ale v zemích, které přijímají migranty ať už legálně nebo ilegálně, způsobuje velkou míru nesolidarity občanů daného státu s nově příchozími cizinci. Nejčastější obavy občanů korelují s přebíráním pracovních pozic migranty, s nárůstem možné kriminální činnosti nebo s prosazováním kultury migrantů v majoritní společnosti. Lze říci, že se tyto obavy

⁶⁷ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Nelegální migrace* [online]. 2022.

velice často nenaplnují a je možno pak mluvit jen o jakési xenofobii občanů majoritní společnosti, ale může se stát, že na územích, které nejsou otevřené minoritní společnosti, se situace může vyvíjet negativním směrem – jedná se například o Kurdy na německém území. V každém případě je nutno dbát na integrační politiku zemí za účelem eliminace případných konfliktů ve společnosti.^{68,69}

Migrační vlivy zahrnují pozitivní i negativní vlivy. Existují možnosti, jak migrací vzájemně posilovat a propojovat ekonomiky různých zemí, k čemuž však v rámci nelegální migrace nedochází. Existuje efekt tzv. odlivu mozků z domovské země migrantů, což se v negativní rovině projevuje jako odliv vzdělaných občanů za lukrativnějšími pracovními příležitostmi v zahraničí. Země pak tento odliv poznávají především v oblastech ekonomických, kdy finance vynaložené na studia daného jedince, se zpět do rozpočtu státu nevrací. Je ale potřeba říci, že ani z politického hlediska není odliv žádaný, protože vzdělaní lidé mj. vytváří elitní sociální třídu ve společnosti a zastávají v ní vysoké postavení.⁷⁰ V Evropě však mnohdy za kvalifikované nejsou nelegální migranti považováni vůbec a ucházejí se o místa na zcela odlišném trhu práce.

Naopak vlivem tzv. přílivu mozků (migrantů) se vzděláním do států se silnými politicko-ekonomickými sektory dochází k zaplnění konkrétních pracovních oblastí (například zdravotnictví nebo prostředí vědy) bez vynaložení finančních injekcí do vzdělávání státu. Migranti tedy zabírají pracovní místa, která nejsou pro místní obyvatele lukrativní nebo místa, kde chybí kvalifikovaný personál.^{71,72} Jak již bylo zmíněno, s tímto pozitivním efektem nelze při nelegální migraci počítat.

„Cirkulace mozků“ je ideální migrační politikou, která otupuje odliv. Při cirkulaci odchází vzdělání občané načerpat pracovní zkušenosti do zahraničí a za určitý čas se vrací do svých rodných zemí a splácejí své rodné zemi.⁷³ Cílem nelegálních migrantů je buď usazení se na území daného státu, nebo využití zemi jako tranzitní, tedy

⁶⁸ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

⁶⁹ ADLER, L. L., et al. *Migration: Immigration and emigration in international perspective*. Greenwood Publishing Group, 2003.

⁷⁰ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

⁷¹ ČANĚK, M. Když chybí politický zájem o rovnoprávné postavení pracovních migrantů a migrantek. Přístupy odborů a inspekce práce v České republice [online]. 2012.

⁷² PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

⁷³ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

pouze pro přesun. Zároveň nemají zájem vracet se do své původní země,⁷⁴ proto je tento efekt potlačován.

Odlivem a přílivem migrantek nabývá migrace pozitivního i negativního charakteru. Migrující ženy vytváří 1/2 migrantů, tzn. migrantek značně přibývá a přináší to jistá pozitiva i negativa. V pozitivní rovině mohou migrující ženy zaplnit pracovní sektory jako sociální služby v péči o děti, seniory apod. Mohou nabývat dalších kvalifikací v sebevzdělávání a nabyté zkušenosti a vzdělání například poté uplatnit ve své vlasti. V negativní rovině především pro svou vlast způsobuje migrace žen degradaci nukleárních rodin – protože chybí pečovatelka rodiny a tuto pozici zastávají poté příbuzní v domovině.^{75,76}

Při senilitě populací na světě, se kterou se potýká mnoho zemí, je migrační politika v širším měřítku výhodná, protože omlazuje společnost a tím eliminuje některé dopady v přestárlé společnosti.⁷⁷ Výrazné kulturní odlišnosti nelegálních migrantů však nevytváří dle názoru autora pozitivní efekty ani při omlazování populace. Čerpání státních prostředků naopak způsobuje další výdaje s malou pravděpodobností návratu při ekonomické aktivitě migrantů.

2.2.3 Rasismus a xenofobie v majoritní společnosti

„Člověk není barevným, divochem, barbarem, nečistým, d'ábelským, nerozvinutým nebo prostě méněcenným sám o sobě nebo od přírody. Takovým je vždy až v sociálním vztahu k někomu, kdo je mu opakem. Rasismus je tedy v první řadě nerovným sociálním vztahem.“⁷⁸

U cizinců bylo zaznamenáno z řad empirických studií, že největší antipatie od české populace dostávají migranti z Ukrajiny, Rumunska, Albánie a největší procento právě z arabských zemí.⁷⁹

⁷⁴ ŠÁNDOR, A. *Jak přežít nejen teroristický útok: příručka pro každého*. 2., doplněné vydání. Praha: Autreo, 2019.

⁷⁵ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

⁷⁶ ČANĚK, M. Když chybí politický zájem o rovnoprávné postavení pracovních migrantů a migrantek. Přístupy odborů a inspekce práce v České republice [online]. 2012.

⁷⁷ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

⁷⁸ PROFANT, T. *Kritika rozvoje: od kolonialismu k postrozvojové praxi*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2022. s. 87.

⁷⁹ SOKAČOVÁ, L. *Postavení a postoje dlouhodobě usazených migrantů a migrantek v České republice*. Praha: Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva (Czech), 2014.

Rasismus je hluboce zakořeněný problém, který předchází předsudkům a také neznalostí jiných kultur, a proto největší šanci na úspěch mají migranti, kteří jsou schopni se přizpůsobit podmínkám v české společnosti – tzn. českému jazyku a eliminaci přízvuku. Taktéž jsou dobře přijímáni migranti z podobných socioekonomických zemí, jako je ČR, dále lidé s vyšším vzděláním. Obecně cizinci s jinými kulturními tradicemi, zvyklostmi či temperamentem mohou vytvářet konfliktní situace ve spojení s neznalostí a nedůvěrou v něco odlišného ze strany majoritní společnosti.^{80,81}

S rasismem souvisí taktéž diskriminace menšiny ze strany majoritní společnosti. Z výzkumu vyplynulo, že z 390 dotazovaných se polovina z cizinců dozvěděla, že se setkali s diskriminačním chováním, a to hlavně v oblastech trhu práce, bydlení, zdravotnictví a poskytovaných služeb.⁸²

S rasistickým chováním se pojí také termín xenofobie. „*Xenofobie je definována jako strach určité osoby, skupiny, národa apod. z něčeho cizího nebo neznámého. V širším pojetí se pak jedná o strach, postoj či předsudky vůči určitým osobám na základě jejich příslušnosti ke skupině lidí, národu nebo i náboženství.*“⁸³

Jak již bylo naznačeno, představa majoritních společností o migrantech, které jsou postiženy migračními přílivy, je dána velkým tlakem ze strany masmédií a dalších vlivných lídrů. Z těchto mediálních obrazů si lidé dělají úsudek, čímž se mnohdy uměle vytváří bublající konfliktní situace a celospolečenské mínění o migrantech.⁸⁴

2.2.4 Kriminální činnost nelegálních migrantů

Především rozdílné sociální a ekonomické situace mezi majoritní a minoritní společností zvyšuje výskyt kriminální činnosti, a to nejen na straně nelegálních migrantů, ale i na straně původních občanů. Je-li počet migrantů na stejném území rozsáhlejšího charakteru, rizika páchání nelegálních kriminálních činností jsou vyšší. Nejčastěji se migranti dopouštějí majetkových (podvodné činnosti, loupeže či

⁸⁰ SOKAČOVÁ, L. *Postavení a postoje dlouhodobě usazených migrantů a migrantek v České republice*. Praha: Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva (Czech), 2014.

⁸¹ VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vyd. 5. Praha: Portál, 2012.

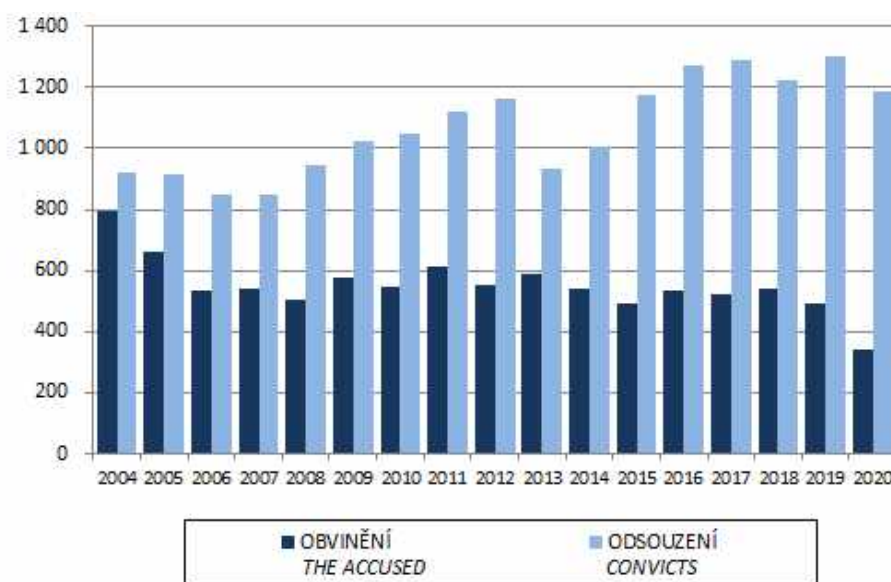
⁸² SOKAČOVÁ, L. *Postavení a postoje dlouhodobě usazených migrantů a migrantek v České republice*. Praha: Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva (Czech), 2014.

⁸³ KLOUČKOVÁ, K. Eliminace diskriminace a xenofobie. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky pro potřeby XXV. ročníku Pražského studentského summitu, 2019. s. 4.

⁸⁴ DANIELOVÁ, K. Rasismus a xenofobie v České republice. *Geografie-Sborník České geografické společnosti*, 2003, 2.

defraudace) či násilných trestných činností (úmyslné zabití či vyhrožování, zavražďování).⁸⁵ Dále nejčastěji fungují a organizují organizované zločiny – je možno uvést například organizovaný a delikventní gang v USA tvořený cca 20 000 Mexičany.⁸⁶ V Grafu 2 lze vidět, v jakých číslech se kriminalita v České republice od roku 2004–2020 pohybovala. Nejvyšší čísla odsouzených cizinců se vyskytla v roce 2019 a 2017, kdy dosahovala na téměř 1 400 odsouzených cizinců za jeden rok. Nejnižší kriminální činnost cizinců byla zaznamenána v roce 2006 a 2007.⁸⁷

Graf 2: Grafické zobrazení obviněných a odsouzených cizinců v České republice od roku 2004–2020

Zdroj: Český statistický úřad (2022)

Český statistický úřad⁸⁸ hlásí za poslední aktualizovaný rok 2020 v České republice následující číselné údaje odsouzených z Blízkého východu a přidružených oblastí (v souhrnu 170 odsouzených): Turecko (16), Afghánistán (5), Ázerbájdžán (3), Irák (2), Írán (5), Izrael (4), Kazachstán (26), Kyrgyzstán (7), Sýrie (13), Uzbekistán (17), Egypt (5) a Gruzie (67).

Dle celkových číselných údajů a údajů cizinců z Blízkého východu se nezdá, že by frekvence páčání trestných činů měla být vyšší u cizinců než u českého obyvatelstva. Reálné statistiky jsou naopak velmi nízké. Tyhle stereotypní představy jsou zejména posilovány ze strany masmédií, a proto i v běžném obyvatelstvu je

⁸⁵ VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vyd. 5. Praha: Portál, 2012.

⁸⁶ DUBSKÝ, T. Migrace: Pozitivní a negativní dopady. In *Neviditelný pes*. [online]. 2015.

⁸⁷ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Data – nelegální migrace cizinců* [online]. 2022.

⁸⁸ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Data – nelegální migrace cizinců* [online]. 2022.

povědomí o kriminální činnosti migrantů často velmi zkreslené.⁸⁹ To potvrzují i údaje Českého statistického úřadu⁹⁰, dle kterých bylo v roce 2020 odsouzeno cca 1 200 cizinců, kdežto za celý rok 2020 bylo odsouzeno celkem 48 511 lidí, a to z toho 43 796 českých občanů. Nejvíce byli v ČR z cizinců odsuzováni občané Slovenska – cca 1 500 odsouzených.

Nejzávažnější trestnou činností je pak bráno ve smyslu nezákonného zacházení s lidmi v rámci vlastního ekonomického obohacení se na jejich neznalosti práv, svobod, jazyka, kultury apod. Nejčastěji se jedná právě o uprchlíky či migranty, kteří oplývají právě výše zmíněnou neznalostí, čímž se mnohdy stávají snadnou kořistí pro nelegální činnost ve smyslu – člověk brán jako komodita na prodej a levná pracovní síla.^{91,92} Pachateli této trestné činnosti bývají mnohdy právě samotní cizinci.⁹³

„Podle této definice se za obchodování s lidmi trestá ten, kdo jiného přiměje, zjedná, najme, zláká, dopraví, ukryje, zadržuje nebo vydá, aby ho bylo užito a) k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního obtěžování nebo zneužívání, b) k otroctví nebo nevolnictví, c) k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování...“⁹⁴ Přičemž v úvahu se bere, zda je osoba mladší 18 let – pokud ano, naplňuje zde skutkovou podstatu a je trestáno dle níže zmíněného zákona. V případě, že je takto zacházeno s dospělou osobou, pro naplnění skutkové podstaty výše zmíněného zákona musí být osobě určené pro obchod navíc vyhrožováno, násilně ubližováno nebo musí být daná osoba jinak obelhávána.⁹⁵ Podle § 168 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku je obchodování s lidmi závažným trestným činem a takto je s ním i nakládáno – tzn. tresty se pohybují od 2–15 let dle naplnění skutkové podstaty.^{96,97}

⁸⁹ MAREŠOVÁ, A., SCHEINOST, M. Trendy kriminality v ČR z pohledu roku 2000. Sociologický časopis, 2001, 23-41.

⁹⁰ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Data – nelegální migrace cizinců* [online]. 2022.

⁹¹ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

⁹² KRCHOVÁ, A., KUTÁLKOVÁ, P., VÍZEROVÁ, H. *Ženy migrantky v České republice: uvedení do problematiky*. Friedrich-Ebert-Stiftung, 2008.

⁹³ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

⁹⁴ DRBOHLAV, D. *Nelegální ekonomické aktivity migrantů: (Česko v evropském kontextu)*. 1. vydání. V Praze: Karolinum, 2009. s. 24.

⁹⁵ DRBOHLAV, D. *Nelegální ekonomické aktivity migrantů: (Česko v evropském kontextu)*. 1. vydání. V Praze: Karolinum, 2009.

⁹⁶ DRBOHLAV, D. *Nelegální ekonomické aktivity migrantů: (Česko v evropském kontextu)*. 1. vydání. V Praze: Karolinum, 2009.

⁹⁷ PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019.

Terorismus je dalším závažným jevem souvisejícím s nelegální migrací. Terorismus dle Jeníčka a Foltýna⁹⁸ je: „...*promyšlené či jinak motivované násilí, páchané proti nebojujícím cílům neoficiálními skupinami či agenty a směřující k ovlivnění veřejného mínění.*“

Podle Šándora⁹⁹ jsou významnými bezpečnostními opatřeními zejména: posílení armádních sil před teroristickými útoky a zajištění hraničních přechodů na místech zvýšených hrozeb. Zároveň tvrdí, že teroristickým útokům nelze účinně předejít a nelze je ani zcela eliminovat. Řešením ale podle něj není nasazení vojsk na cizí území, ale především bránění vlastního územního bloku.

V současné době se jeví jako největší hrozba islamistická uskupení – tedy především ta radikální, která statisticky páchají nejvíce teroristických ataků na území EU.¹⁰⁰

⁹⁸ JENÍČEK, V., FOLTÝN, J. *Globální problémy světa: v ekonomických souvislostech*. V Praze: C.H. Beck, 2010.

⁹⁹ ŠÁNDOR, A. *Jak přežít nejen teroristický útok: příručka pro každého*. 2., doplněné vydání. Praha: Autreo, 2019.

¹⁰⁰ ROŽŇÁK, P., KUBEČKA, K. *Země Visegrádu a migrace: fenomén procesu migrace, integrace a reintegrace v kontextu bezpečnosti zemí V4*. Ostrava: Key Publishing, 2018.

2.3 Mediální obraz nelegálních migrantů v ČR

2.3.1 Vliv médií na utváření veřejného mínění

Mediální síť v dnešní době poskytuje mnohé způsoby, jak mnohdy dezinterpretálně vyjadřovat jakýkoliv jednotlivý názor na různá sociální dění ve světě, a to bez jakýchkoliv podložených faktů. Média jsou užívána jak k ovlivňování politického mínění, tak k šíření mnohých informací o diferenciovaných problematikách. Média se podílejí na tlaku veřejného mínění v různých směrech, taktéž na zespolečenšťování člověka a utváří populační názory, postoje a hodnoty apod. Ve veřejnoprávních médiích tento tlak není tak výrazný, jako u soukromých platforem, které mnohdy neoplývají takovými granty, aby dokázaly v terénech ověřovat pravdivé informace. Výklad událostí se tak stává pouhými hypotézami, které mohou a nemusí být dostatečné empiricky či terénně ověřovány, a takovým způsobem se pak dostávají k adresátovi onoho sdělení, čímž se lze dostat do jakési uměle vykonstruované rekonstrukce reality ze strany médií. Problém nevzniká u samotných redaktorů takovýchto článků, ale již u samotného metodologického rámce, který není standardně daný, tudíž se žurnalistika ani nemá o co opřít.^{101,102,103}

Jiráka a Köpplová¹⁰⁴ média vydělují na základní a rozšiřující – základní média a žurnalistika je povětšinou veřejnoprávní a jejich výdělky směřují od koncesionářských poplatků, jejich prvotní funkce je sdělná a komunikační, předkládá fakta. Rozšiřující média jsou v dnešní době na vzestupné tendenci a jejich funkce je často zábavní a přesvědčovací. Jejich výdělky plynou primárně z reklam. Realizují se nejčastěji v kyberprostoru, kde lze přenést více informací ke čtenáři v krátkém čase.

Dle Jiráka a Köpplové¹⁰⁵ je dnešní doba přímo zahlcena mediálním obsahem, který se v krátkém čase a ve velkém množství dostává k adresátům, kteří nemají moc možností si informace přímo ověřit. S rozvojem komunikačně-sdělných platforem v kyberprostoru se prakticky není možné odpoutat od informačních proudů při cestách autobusem za prací, za školou, do obchodu, dopravou osobním autem s poslechem rádiových platforem aj. – prakticky neustále lidé přijímají informace, které již nemají možnost dobře vytrýdit a reflektovat.

¹⁰¹ HEŘMANOVÁ, M. Uprchlíká krize versus krize českého mediálního prostoru. In MigraceOnline. [online]. 2016.

¹⁰² BURTON, G. *Úvod do studia médií*. Brno: Barrister & Principal, 2001.

¹⁰³ REIFOVÁ, I. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004.

¹⁰⁴ JIRÁK, J., KÖPPOVÁ, B. *Média a společnost*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007.

¹⁰⁵ JIRÁK, J., KÖPPOVÁ, B. *Média a společnost*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007.

Sdělení, která se k lidem dostávají prostřednictvím médií například o migračních situacích, se pak mohou dostávat do podvědomí občanů ve velice vzdáleném subjektivním vztahu, protože sami nemají s migranty žádnou osobní zkušenost, tudíž názory a postoje přebírají zprostředkovaně. Jelikož funkcí médií je taktéž nastolování témat, tak si média mohou vybírat z tematických celků, kterým budou přikládat větší důležitost, čímž vytváří tlak na občany, kterým je předkládán dojem, že zrovna řešené téma by na veřejnosti mělo být stěžejním problémem.¹⁰⁶ Děje se tak i v případě migrantů, kteří přicházejí ze států na Blízkém východě. Příčiny migrace občané čerpají taktéž prostřednictvím médií, a tak je prakticky vytvářen zobjektizovaný svět s obrovským vlivem médií.¹⁰⁷

Mediální obraz následně vytváří z migrantů tzv. hrozby a úhlavní nepřátele vytvářením negativně expresivně zabarvených nadpisů jako: přílivy migrantů, hrnou se migranti apod. Především jsou prezentováni jako hrozba v případě ztráty pracovních pozic, tzn. v případech, kdy je možné riziko zapojení se do kriminálních činností, organizovaných zločinů atd. Z popudu kriminální činnosti pak média vytváří nejčastěji z migrantů sílící hrozby pro společnost, které ale nejsou statisticky ani terénně nijak podloženy. Další mediální charakteristiky spočívají ve jmenování migrantů jako lidí šířících nemoci, které v ČR nemají taková infekční ložiska. Intepretace migrantů je tedy veskrze zkreslená mediálními prostředky, o kterých si samotní občané nemohou udělat dostatečný názor – migrant je chápán jako hrozba číslo jedna z důvodů neznalosti a zobecněných interpretací, není zde žádná osobní zkušenost. Zároveň tento zkreslený obraz vytváří prostor pro nadřazenost majoritní společnosti vůči minoritní, protože se tento přístup jeví jako bezpečnější pro pospolitost většinové společnosti.¹⁰⁸

2.3.2 Mediální prezentace kulturních rozdílů

Vysvětlení příčin negativního obrazu islámu a muslimů ve společnosti západního modelu, který vykazuje příliš zjednodušené informace o tomto náboženství a jeho vyznavačích, a to zejména o roli médií, může být různě diferenciováno. Ačkoliv je u lidí vzdělání a míra socializace jednou z nejdůležitějších příčin vytváření předsudků a stereotypů, které jsou přenášeny z generace na generaci, média hrají zásadní roli ve vytváření nových a někdy velice zjednodušujících interpretací daných uzavřených

¹⁰⁶ TRAMPOTA, T. *Zpravodajství*. 1. vydání. Praha: Portál, 2006.

¹⁰⁷ REIFOVÁ, I. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004.

¹⁰⁸ PAVLÍČKOVÁ, ŠAFRÁNKOVÁ, L. *Otevření Pandořiny skříňky: mediální obraz cizinců pracujících v ČR*. 2009. [online]. 2022.

menšinových skupin. Obecně jsou lidé na západě denně konfrontováni ze stran televize i novin o tématech, kde hlavní roli má často právě islám a muslimové. Muslimové jsou popisováni nejčastěji jako odlišní, iracionální a neschopní se integrovat do společnosti.¹⁰⁹

Nabízí se otázka, proč západní média píší takto negativně zabarvené články o muslimech a islámu téměř každý den, zde jsou nastíněny primární důvody:^{110,111}

- I. V zásadě západní média příliš zjednodušují a zobecňují problematiku islámské kultury, kdy se snaží na základě odtržených informací o kultuře a náboženství islámu vykládat chování a domněnky o muslimech v dnešním moderním světě. Tímto způsobem zcela nesprávně šíří předpoklady, že každý jedinec s islámským původem je fanaticky nábožensky založený, čímž se musí nutně dopouštět diskriminace a potírání žen a tím obviňuje nedemokratičnost takové kultury. Západní společnost totiž nechápe, že tento problém není v náboženství, jako spíše je sociálním problémem v existujícím patriarchálním systému politiky.
- II. V dalším případě samotná západní média přispívají k negativnímu obrazu islámu a muslimů výběrem obsahu a uspořádáním článků, rozhlasových a televizních pořadů, a to zejména tím, že vyzdvihují etnický původ nebo náboženskou příslušnost těch, kteří spáchali trestný čin, čímž vytváří vědomí u občanů, že je to jev, který k muslimům a islámu neodmyslitelně patří. Často etnické konflikty prezentují jako náboženské. Muslimové se pak nejčastěji vyobrazují v médiích jako agresivní muži s plnovousem a se zbraní, aby se podtrhl jejich hněv a výstřednost.¹¹²

Nelze samozřejmě popřít, že takovéto informace se zčásti zakládají na faktech, jde ale o to, jak se médií předkládají. Média totiž tyto informace nepředkládají kriticky. Například se nabízí srovnání deviantního chování některých fanatických fundamentalistických muslimů s jinými projevy náboženských fanatiků například

¹⁰⁹ PENNINGTON, R., KAHN, H. E. (ed.). *On Islam: Muslims and the Media*. Indiana University Press, 2018.

¹¹⁰ PENNINGTON, R., KAHN, H. E. (ed.). *On Islam: Muslims and the Media*. Indiana University Press, 2018.

¹¹¹ REIFOVÁ, I. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004.

¹¹² Jednou z prvních indikací k utváření tohoto názoru byla již tragédie z 11.9.2001, tedy teroristický útok na Světové obchodní centrum v New Yorku, které způsobilo paniku a strach z terorismu po celém světě. Migrační krize (2014-2019) situaci dále posílila v kontextu událostí jako založení Islámského státu, teroristické útoky v Evropě apod.

v Indii, Irsku, Izraeli apod., aby poukázali na relativitu předkládaného mediálního obrazu.¹¹³

Jaké mají příčiny takto předkládané reportáže o islámu a muslimech, lze interpretovat zde:

- a) Předně si reportéři vytváří předsudky stejně jako majoritní společnost, do které nezpochybnitelně patří. Z toho logicky vyplývá, že ani média nemohou být zcela objektivní, protože jsou ovlivněny subjektivizací reportérů.
- b) Dále se média soustředí na zobrazení skutečností, které se týkají majoritní společnosti, tak aby nabyly hodnoty pro čtenáře a posluchače – tzn., aby se články četly a prodávaly. Čímž nutně směřují k zobrazování rozdílů v majoritní a minoritní společnosti – předkládají lidem rozdíly jako ženská obřízka je neslučitelná se západními hodnotami apod. Aby se lidé ve společnosti mohli s články ztotožnit, reportér je také mnohdy nucen uměle vytvořit dojem, že deviantní chování muslimů se dotýká celé společnosti a má na ni značný dopad, čímž zvýší sociální váhu článku a ve výsledku jeho čtenost. To dokládá fakt, proč se reportéři přiklání k negativním výrokům bez jakéhokoliv ověření.
- c) Další chybným postupem médií je, že reportéři pracují v časové tísní a bez dostupnosti odborných zaučení v daných tématech. Často tedy čerpají z druhořadých zdrojů, které již jsou zahlceny negativními předsudky o muslimech a tím se jen stupňují negativní výroky.^{114,115}

Je tedy nutné vyškolit kvalifikované odborníky na dané téma tak, aby se předcházelo neoborným a předsudečným článkům, které následně ovlivňují veřejné mínění. Je potřeba nacházet strategie, které napomůžou reportérům kriticky a reflektivně a objektivně hodnotit problematiku a rozlišovat různá muslimská hnutí, odlišné proudy a zdůrazňovat také názorovou a ideologickou rozpolcenost v muslimské společnosti.¹¹⁶

¹¹³ PENNINGTON, R., KAHN, H. E. (ed.). *On Islam: Muslims and the Media*. Indiana University Press, 2018.

¹¹⁴ PENNINGTON, R., KAHN, H. E. (ed.). *On Islam: Muslims and the Media*. Indiana University Press, 2018.

¹¹⁵ REIFOVÁ, I. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004.

¹¹⁶ PENNINGTON, R., KAHN, H. E. (ed.). *On Islam: Muslims and the Media*. Indiana University Press, 2018.

2.3.3 Vnímané riziko islamizace

Vysoká fluktuace migrantů z Blízkého východu na území nejen EU, ale i ČR může přinést do značné míry rizika spojená s radikálními muslimy, kteří působí ve válkách v Sýrii a Iráku. Fluktuace těchto radikálů na naše území a následná islamizace může způsobit značný rozklad bezpečnostních i demokratických systémů a opor. Není to pouhý vykřičník nad otázkami radikálního islamismu, ale jsou zde i fakta, že radikálové bojující v Iráku či v Sýrii často mají zřízené pasy pro vstup do EU – například ve Velké Británii hlásí až 500 muslimů. Je tedy nutné posilovat bezpečnosti ložiska zemí EU a taktéž zpravodajských služeb. Špatným směrem pro eliminaci nelegální migrace Spojených států amerických, EU a NATO je do jisté míry i přemíra spoluúčasti ve válečných konfliktech, což způsobuje v daných lokalitách ještě větší rozvrat a chaos či dokonce občanské války. Proto je do jisté míry snaha o diplomatická jednání s těmito státy rozumnějším řešením než válka. Pokud diplomacie selhává, strategie válečného střetu by měla být promyšlenější, měla by dbát na dodržování kulturních zvyklostí a hodnot v dané zemi a cíle by pokud možno měly být krátkodobé a dosažitelné. Důležitým aspektem je taktéž dodržování svrchovanosti a suverenity státu, a to i přes válečný stav – jen tak lze zachovat tvář nikoliv dobyvatele, ale usmiřovatele a zachovatele míru.^{117,118}

Islamizace společnosti a politicko-ekonomických systémů je hlavním pilířem představy utopické reformace poměrů ve světě a zároveň představou nastolení pořádku a solidarity. Důležitý je pro islamizaci světa návrat ke svým kořenům, předkům a původnímu smyslu vykládání Koránu – jedná se o konzervativní směry, radikální lze pak najít v organizacích, jako je al-Káida.¹¹⁹

Zdá se ale, že islám není hlavní hrozbou evropského světa a obyvatelstva – vždy vytvářel obrovské civilizační jednotky a vnesl do světa objevů v matematice, lékařství i astronomii velká arabská jména, i přesto je zde neustálý strach z těchto muslimských menšin. Je to do jisté míry určeno právě neznalostí, ale i mediální masáží, která tu

¹¹⁷ BALABÁN, M., PERNICA, B. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015.

¹¹⁸ JANEČEK, M. *Islámská rozpínavost: včera, dnes a zítra*. Praha: Epoque, 2011.

¹¹⁹ KROPÁČEK, L. *Islám a Západ: historická paměť a současná krize*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 2002.

bezpochyby je. Odvrácenou stranu je samozřejmě utopistický radikální islamismus, který rozhodně není radno přehlížet.¹²⁰

„Islamofobie označuje postoje spojené s otevřeným nepřátelstvím k islámu nebo muslimům, přítomné ve veřejném prostoru od 90. let... Projevuje se protiislámským diskurzem, připisujícím islámu jako takovému a potažmo všem muslimům inherentní dobytčnost, sklon k násilí a neschopnost se modernizovat a integrovat do západních společností.“¹²¹

Jakousi předpojatost k muslimům vytvářely ve světě krizové situace, které byly často nedořešené či ponechané svému vlastnímu vývoji, což vyvrcholilo vzestupem protizápadního džihádismu nebo špatnou multikulturní politikou ve vztahu k integraci menšin (muslimů) uvnitř evropských i mimoevropských států. Imigrační politika vytvářela vrtkavé ohnisko, když migraci neeliminovála na svém území v prvopočátcích jejího vzniku. Prvopočátky tedy podnítily vzniku evropských a potažmo i českých islamofobních názorů vůči muslimům jako nositelům veškerých politicko-socio-ekonomických problémů.^{122,123}

Podle výzkumů jsou muslimové nejčastěji vyobrazováni jako lidé oplývající leností, záludností, sklonem k násilnostem, surovostí, náboženským fanatismem či nedostatečnou čistotou. V kladné stránce jsou pak shledáváni u populace jako pohostinní, přejícní a se smyslem pro čest. Tyto předpojatosti českých občanů potvrdil i výzkum provedený Sociologickým ústavem AV ČR v roce 2015. Další výzkum provedený SÚ AV ČR z roku 2016 potvrdil islamofobní tendence v české společnosti, kdy téměř 23 % obyvatel si nedokázalo představit žít vedle muslimské rodiny. Tyto tendence mohou souviset právě s neznalostí a nedostatečnou zkušeností s muslimy, které v České republice zaostávají například za Francií či Velkou Británií. Muslimové jsou bráni také jako lidé páchající krutosti na svých ženách tyranskými způsoby (polívání kyselinou apod.), což je připisováno výhradně muslimskému obyvatelstvu – statistiky ale nedokazují, že by počet případů v zemích Blízkého východu byl četnější než jinde ve světě.¹²⁴

¹²⁰ KURAS, B., et al. *Islám v Evropě: obohacení, nebo nebezpečí?* 1. vyd. Praha: CEP – Centrum pro ekonomiku a politiku, 2006.

¹²¹ OSTŘANSKÝ, B. *Islamofobie po česku*. Praha: Vyšehrad, 2017. s. 155.

¹²² OSTŘANSKÝ, B. *Islamofobie po česku*. Praha: Vyšehrad, 2017.

¹²³ JANEČEK, M. *Islámská rozpínavost: včera, dnes a zítra*. Praha: Epoque, 2011.

¹²⁴ OSTŘANSKÝ, B. *Islamofobie po česku*. Praha: Vyšehrad, 2017.

Je potřeba říci, že pronikání islámu do západních kultur a států probíhá, ale bez použití hrubé síly, což je jedním ze spouštěčů islamofobních reakcí – tyto tendence se ale ve světě naštěstí nenaplnují. Ani případná změna víry na islám není statisticky tak významná jako například přechod věřících k buddhismu v EU či Severní Americe – ani zde není běžný argument pro islamizaci nijak empiricky či statisticky podložen.¹²⁵

V konečném měřítku je možno říci, že islám a muslimové mají EU i ČR co dát, ale to pouze za podmínek, že jejich mnohdy radikální a středověké představy o společnosti budou posilovány liberálními a demokratickými tendencemi, čemuž se dnešní podoba islámu ještě zdaleka nepřibližuje.¹²⁶

2.3.4 Prezentace muslimů v českých médiích

Uprchlíká krize z Blízkého východu a s ní spojená rizika je aktuálním tématem již také v České republice. Pro společnost ČR se otázky migračních dopadů staly aktuálními až s vyšším mediálním zájmem o tato témata. Média tak prezentují především kritickou situaci na Blízkém východě, kterou zobecňuje na muslimskou společnost, čímž vytváří dojem, že islám je sám o sobě náboženství spojené s krutostmi a kriminalitou. S vlnami uprchlíků z Blízkého východu se tedy vytváří spolu s médii veřejné mínění, že muslimové budou nutnou hrozbou pro stabilitu demokratického systému a bezpečnost ve společnosti. Těmito náladami oplývají také sami politici, kteří vynáší výroky směrem k veřejnosti, která je už tak postižena silným strachem a předsudky vůči muslimům. Je ale důležité říci, že tato tvrzení ze strany politických elit a masmédií jsou často nepodložena ověřenými informacemi, a proto důsledkem těchto vlivů jsou xenofobní až nenávistné nálady vůči zmíněným minoritním skupinám.¹²⁷

V článku iDNES¹²⁸ se lze setkat například s omezeným výkladem některých pojmů, které chápe česká populace jen z jednoho úhlu pohledu, protože ho tak prezentují média i politické elity. Jedná se například o pojem džihád – u západní populace a médií je spojován s krutostí a násilím, což je vykládáno pouze z jedné podoby džihádu (konkrétně džihád mečem). Džihád ale má význam pro muslimy veskrze kladný. Muslimští věřící se shodují na tom, že džihádu je v rovině radikálních skupin muslimů i v západních médiích špatně nakládáno. Věřící upozorňují, že džihád

¹²⁵ OSTŘANSKÝ, B. *Islamofobie po česku*. Praha: Vyšehrad, 2017.

¹²⁶ KURAS, B., et al. *Islám v Evropě: obohacení, nebo nebezpečí?* 1. vyd. Praha: CEP – Centrum pro ekonomiku a politiku, 2006.

¹²⁷ HEJDUKOVÁ, B. *Motivy a strategie migrace muslimského obyvatelstva do České republiky*. Kulturní Studia, 2018.

¹²⁸ IDNES. *Arabista: Češi vidí v muslimech jen hrdlořezy, ale moc toho o nich neví* [online]. 2015.

mečem je akceptován jen v krajních mezích, a to až teprve v těch případech, kdy naprosto selžou všechny možné diplomatické snahy o smír. I kdyby v platnost vešel džihád mečem, je zakázáno zabíjet civilní obyvatelstvo, hanobit úrodnou půdu, zabíjet živočichy a ničit posvátná místa představitelů jiných náboženských směrů. Například často omílaný krutý trest ukamenování žen za cizoložství je ve většině zemí Blízkého východu nezákonný a tam, kde je tento trest součástí zákonodárství není soudní mocí vynášen jako rozsudek. Tento typ krutého trestu užívají veskrze muslimští radikálové.

Dalším článkem hovořícím o hrozbě islámu jsou Parlamentní listy (2022), které napřímo hovoří o setkání papeže Františka s imámem, šejkem a teologem Ahmedem al-Tajjebem a veřejně jej kritizují. Kritizují taktéž ovlivňování západní společnosti papežem ve smyslu špatného výkladu Koránu. Papež František se má údajně zastávat výkladu Koránu a označovat jej jako za zproštěný veškerého násilí a krutostí vůči jinověrcům. Vatikán by podle zmíněného článku měl zavést povinnou četbu Koránu, kde se má údajně psát o možnostech poprav a násilí vůči těm, jež nevěří v Alláha.

Druhá strana poté hovoří o násilnostech vyrůstajících od české majoritní společnosti. Například článek ze zpravodajství Reflex¹²⁹ hovoří o násilnostech páchaných na muslimských obyvatelích českými občany. Článek hovoří o napadení muslimské ženy z údajné xenofobní a rasistické nálady mezi některými občany české populace. To potvrzuje i článek v časopisu Euro¹³⁰, který hovoří o vzrůstajícím napětí a nenávislných nálad vůči muslimům, dříve se obětmi nejčastěji stávali Romové, a to nejčastěji právě z důvodů rasistických.

Na sítích se pak má rozmáhat video, kde je zachyceno ničení vánočního stromku v jednom z nákupních center přímo muslimy. Video ale nesouvisí s předsudky západní společnosti vůči muslimům, které by zmíněné video mělo potvrzovat. S takto výmluvným videem se například mezi českými občany na sítích objevovaly nenávislné komentáře – opice, zvěř, někteří Češi pak požadovali muslimy raději ihned zabíjet. Ve skutečnosti šlo o video s úplně jiným významem, než jak se prezentovalo a šířilo na některých platformách.¹³¹

¹²⁹ REFLEX. *Muslimové v Česku se bojí. Kamarádku zkopali, nikdo jí nepomohl, říká šéf HateFree Culture* [online]. 2017.

¹³⁰ EURO. *Po Romech i muslimové: obětmi násilí z nenávisti se v Česku stávají cizinci* [online]. 2016

¹³¹ GLOBE24. *Muslimové se bouří proti Vánocům? VIDEO vyvolává velké vášně* [online]. 2018.

S novou uprchlickou vlnou lze taktéž mluvit o strachu, který již několik let nejen v české společnosti převládá. Syrští uprchlíci hovoří o nenávisti a špatného zacházení ze strany českých policistů, naopak o těch slovenských mluví v superlativech. Při přejezdu autem z maďarského území na české byli syrští uprchlíci chyceni policisty a údajně zfackováni a posláni zpět.¹³²

¹³² NOVINKY. Češi nás všechny zfackovali a vrátili za hranici, tvrdí syrský uprchlík [online]. 2022.

3 Dotazníkové šetření

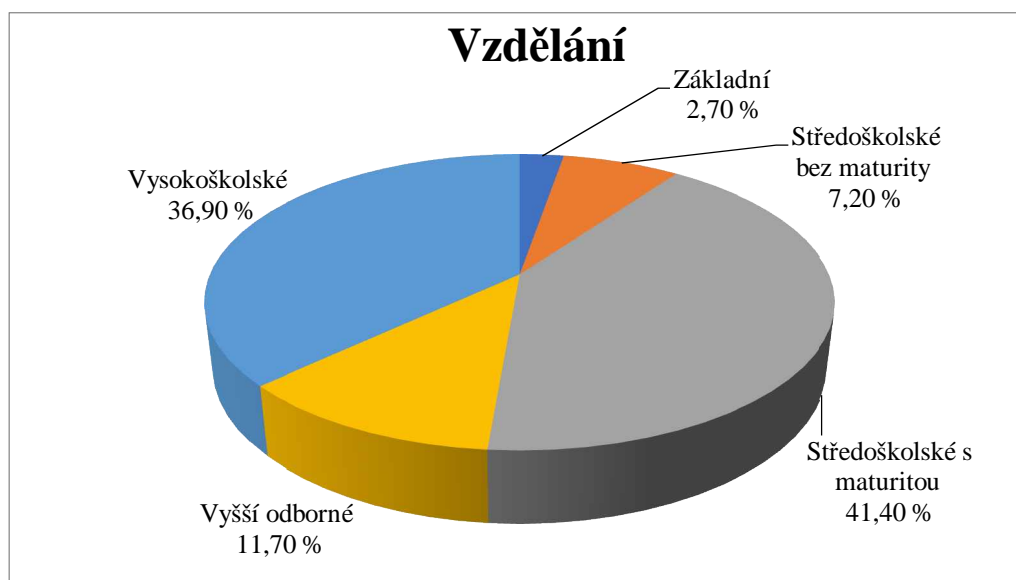
3.1 Výzkumný vzorek

Otázka č. 19 - Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Tabulka 2: Otázka č. 19 - výsledky¹³³

Možnosti odpovědí	Absolutní četnost	Relativní četnost
Základní	9	2,70 %
Středoškolské bez maturity	24	7,20 %
Středoškolské s maturitou	138	41,40 %
Vyšší odborné	39	11,70 %
Vysokoškolské	123	36,90 %
Součet	333	100 %

Graf 3: Otázka č. 19 - výsledky¹³⁴

Z dotazovaných respondentů má jen 2,7 % základní vzdělání, zatímco 7,2 % uvádí střední školu bez maturity. Převážná většina (41,4 %) má maturitu nebo vyšší odbornou kvalifikaci (11 %), zatímco 36,9 % dosáhlo vyššího stupně vzdělání, pravděpodobně bakalářského nebo magisterského titulu. Z výčtu lze pozorovat, že výzkumný vzorek je z hlediska vzdělanosti pro šetření relevantní.

¹³³ Zdroj vlastní zpracování

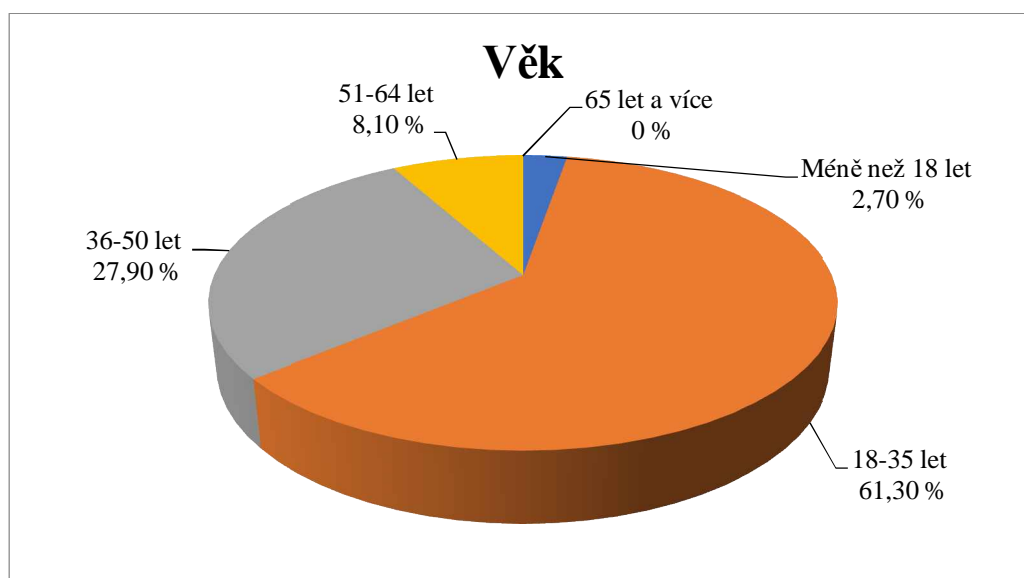
¹³⁴ Zdroj vlastní zpracování

Otázka č. 20 - Do jaké věkové kategorie patříte?

Tabulka 3: Otázka č. 20 - výsledky¹³⁵

Možnosti odpovědí	Absolutní četnost	Relativní četnost
Méně než 18 let	9	2,70 %
18-35 let	204	61,30 %
36-50 let	93	27,90 %
51-64 let	27	8,10 %
65 let a více	0	0,00 %
Součet	333	100 %

Graf 4: Otázka č. 20 - výsledky¹³⁶

Výzkum poukazuje na věkové rozložení respondentů. Většinu tvoří respondenti ve věku 18-35 let, a to 61,3 %. Do věkové skupiny 36-50 let spadá 27,9 % dotázaných a 8,1 % je ve věku 51-64 let. Pozoruhodné je, že pouze 2,7 % respondentů je mladších než 18 let a žádná odpověď není získána od osoby v důchodovém věku.

¹³⁵ Zdroj vlastní zpracování

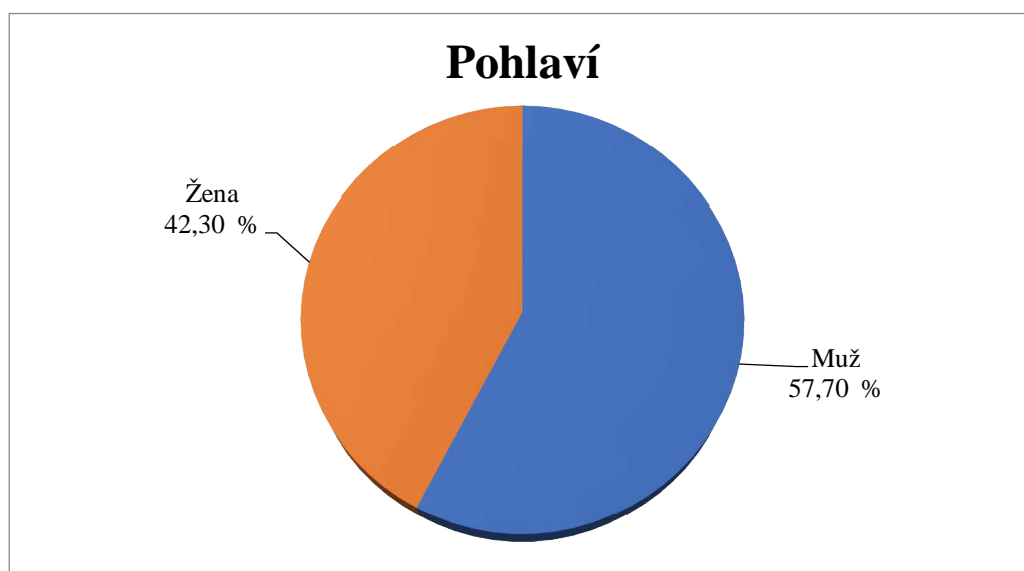
¹³⁶ Zdroj vlastní zpracování

Otázka č. 21 - Jaké je vaše pohlaví?

Tabulka 4: Otázka č. 21 - výsledky¹³⁷

Možnosti odpovědí	Absolutní četnost	Relativní četnost
Muž	192	57,70 %
Žena	141	42,30 %
Součet	333	100 %

Graf 5: Otázka č. 21 - výsledky¹³⁸

Průzkum odhaluje rozdělení odpovědí podle pohlaví, kdy 57,7 % respondentů uvádí, že je mužského pohlaví, a 42,3 % se označuje za ženy.

¹³⁷ Zdroj vlastní zpracování

¹³⁸ Zdroj vlastní zpracování

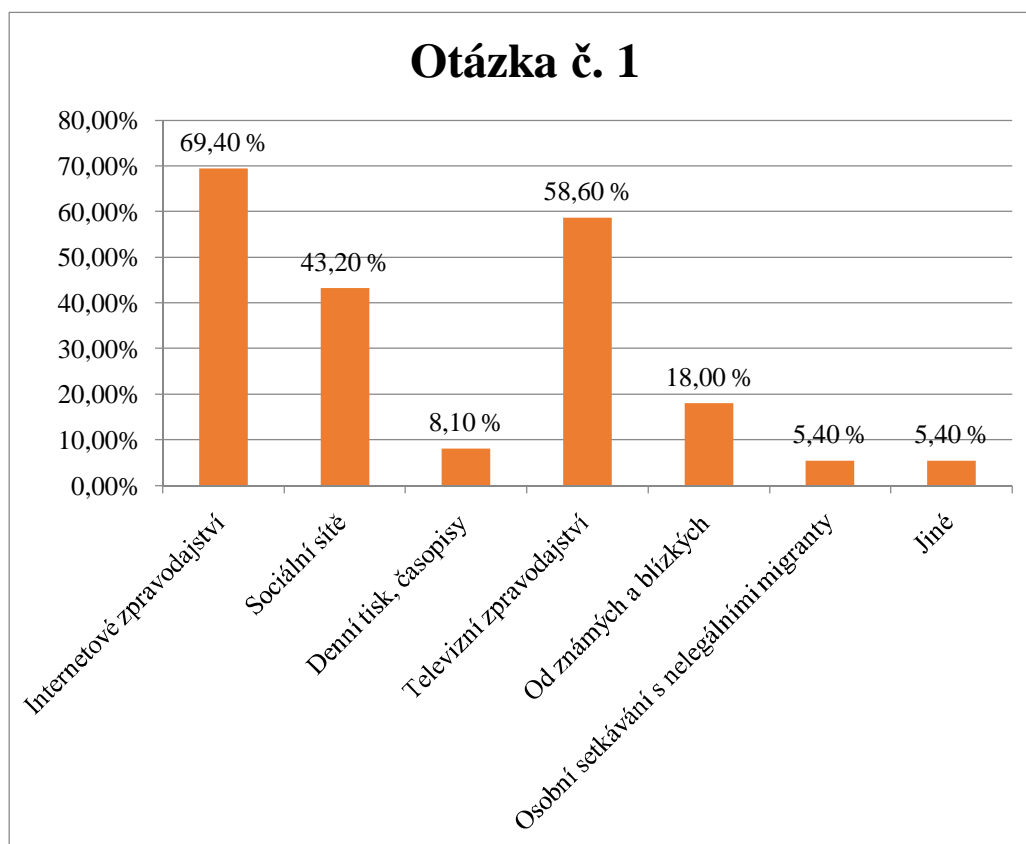
3.2 Interpretace výsledků

Otázka č. 1 - Z jakých zdrojů se dovídáte informace o nelegálních migrantech?

Tabulka 5: Otázka č. 1 - výsledky¹³⁹

Možnosti odpovědí	Absolutní četnost	Relativní četnost
Internetové zpravodajství	231	69,40 %
Sociální síť	144	43,20 %
Denní tisk, časopisy	27	8,10 %
Televizní zpravodajství	195	58,60 %
Od známých a blízkých	60	18,00 %
Osobní setkávání s nelegálními migranty	18	5,40 %
Jiné	18	5,40 %
Součet	693	208,10 %

Graf 6: Otázka č. 1 - výsledky¹⁴⁰

Průzkum mezi veřejností odhaluje poměrně očekávané statistiky o nejčastějších zdrojích informací o nelegální migraci: internetové zpravodajství používá 69,4 % respondentů, televizní zpravodajství 58,6 % dotazovaných a sociální síť nezůstávají

¹³⁹ Zdroj vlastní zpracování

¹⁴⁰ Zdroj vlastní zpracování

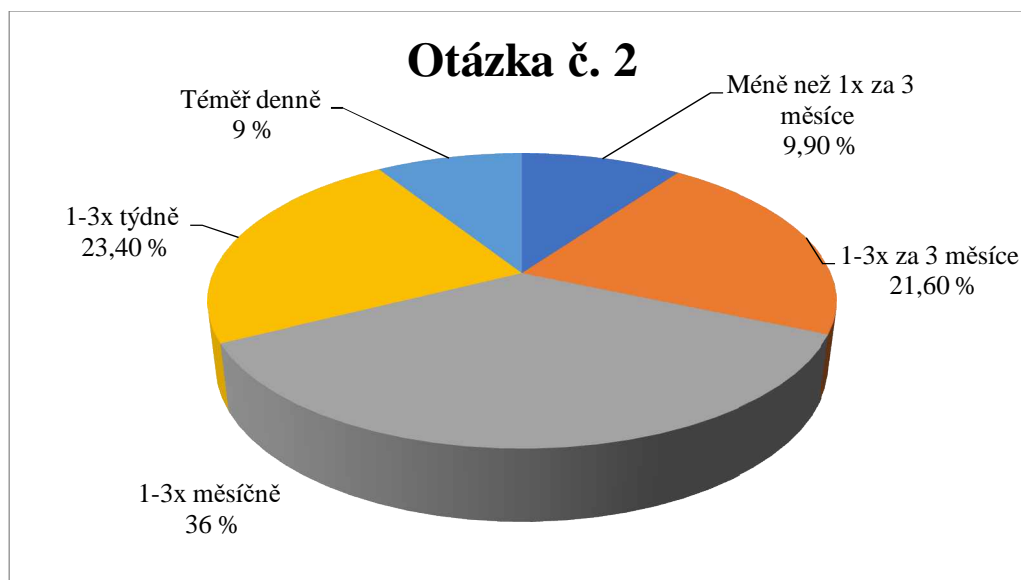
opomenuty, a to s 43,2 % respondentů. Zprostředkované informace od přátel a rodiny získává 18 %, zde lze poukázat na potenciální dezinterpretace a informační šum. Naproti tomu tradičnější formy komunikace, jako je denní tisk a časopisy, jsou nižší a zaznamenávají 8,1 %, dále 5,4 % uvádí osobní setkání s nelegálními migranty a “jiné” dosahuje také nízkého skóre, pouze slabých 5 %.

Otázka č. 2 - Jak často narazíte v běžných médiích na problematiku nelegální migrace?

Tabulka 6: Otázka č. 2- výsledky¹⁴¹

Možnosti odpovědí	Absolutní četnost	Relativní četnost
Méně než 1x za 3 měsíce	33	9,90 %
1-3x za 3 měsíce	72	21,60 %
1-3x měsíčně	120	36,00 %
1-3x týdně	78	23,40 %
Téměř denně	30	9,00 %
Součet	333	100 %

Graf 7: Otázka č. 2 - výsledky¹⁴²

Průzkum je proveden s cílem zjistit, jak často se problematika nelegální migrace objevuje v mainstreamových médiích. Z dotazovaných respondentů pouze 9,9 % uvádí, že o těchto záležitostech slyší méně než jednou za tři měsíce. Dalších 21,6 % se svěřuje, že se s nimi v tomto období setkala 1 až 3krát, a 36 % uvádí, že se s nimi setkává jen

¹⁴¹ Zdroj vlastní zpracování

¹⁴² Zdroj vlastní zpracování

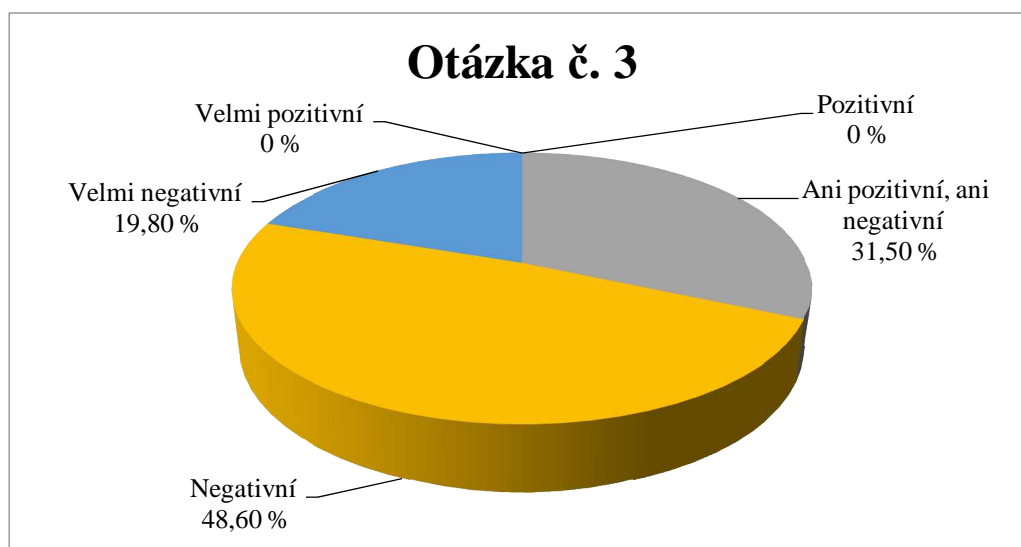
zhruba jednou měsíčně. Dalších 23,4 % se s diskusemi o nelegální migraci v médiích setkává alespoň jednou týdně a téměř 9 % se s příběhy spojenými s tímto tématem setkává pravidelně několikrát denně.

Otázka č. 3 - Jaké pocity ve vás vzbuzují mediální zprávy o nelegálních migrantech v ČR?

Tabulka 7: Otázka č. 3 - výsledky¹⁴³

Možnosti odpovědí	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi pozitivní	0	0,00 %
Pozitivní	0	0,00 %
Ani pozitivní, ani negativní	105	31,50 %
Negativní	162	48,60 %
Velmi negativní	66	19,80 %
Součet	333	100 %

Graf 8: Otázka č. 3 - výsledky¹⁴⁴

Negativní nálady občanů České republiky vůči mediálním příspěvkům týkajících se nelegálních migrantů převažují. Celkem 32 % respondentů uvádí, že pociťuje negativní emoce, 19,8 % zachází tak daleko, že svou reakci označují za velmi silnou. Zbývajících 31,5 % dotázaných však tyto zprávy nepociťuje ani pozitivně, ani negativně. Názory občanů jsou jednoznačně negativní (popř. neutrální), kladnou odpověď neuvádí ani jeden z respondentů.

¹⁴³ Zdroj vlastní zpracování

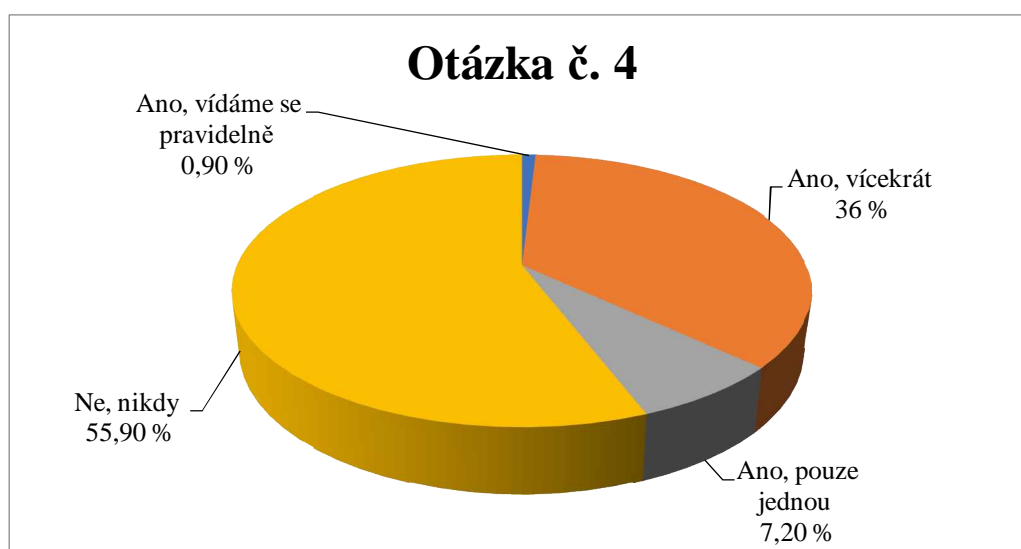
¹⁴⁴ Zdroj vlastní zpracování

Otázka č. 4 - Setkal jste se někdy v životě s nelegálním migrantem či migranty osobně?

Tabulka 8: Otázka č. 4 - výsledky¹⁴⁵

Možnosti odpovědí	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano, vídáme se pravidelně	3	0,90 %
Ano, vícekrát	120	36,00 %
Ano, pouze jednou	24	7,20 %
Ne, nikdy	186	55,90 %
Součet	333	100,00 %

Graf 9: Otázka č. 4 - výsledky¹⁴⁶

Více než třetina respondentů průzkumu uvádí, že se s nelegálními migranty setkala vícekrát. V tomto ohledu lze poukázat na to, že část respondentů tvoří také příslušníci Policie ČR, kteří se s migranty setkávají při výkonu služby. Alespoň jednou si vyměnilo kontakt s nelegálním migrantem 7,2 % respondentů, přičemž pouze 0,9 % je v pravidelném kontaktu. Dle očekávání ovšem většina dotázaných (55,9 %) uvádí, že se s nelegálním migrantem ještě nikdy neselekala. To potvrzuje, že si názor na migranty vytváří převážně z mediálních zdrojů, popř. zprostředkováním informace od známých či rodiny.

¹⁴⁵ Zdroj vlastní zpracování

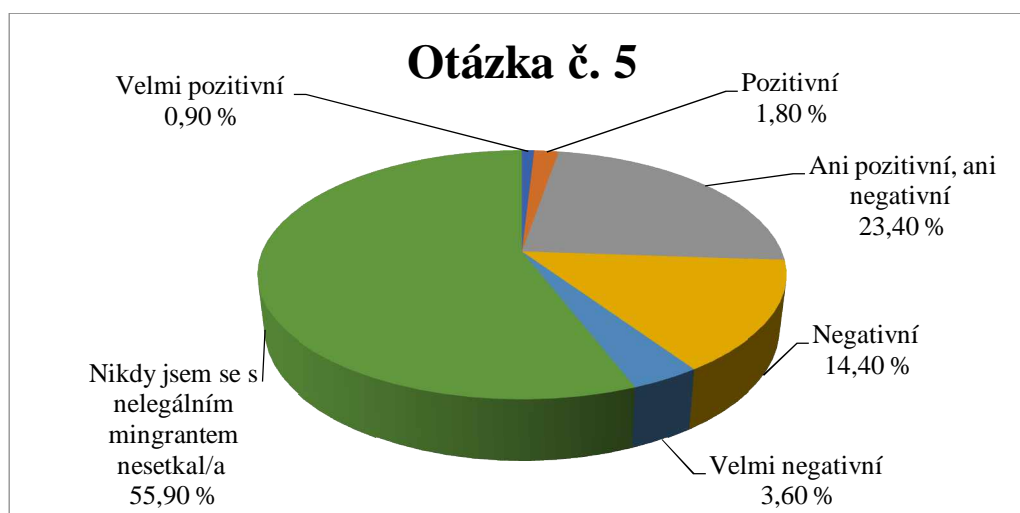
¹⁴⁶ Zdroj vlastní zpracování

Otázka č. 5 - Pokud jste se někdy setkal/a s nelegálním migrantem, jaká byla vaše zkušenost?

Tabulka 9: Otázka č. 5 - výsledky¹⁴⁷

Možnosti odpovědí	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi pozitivní	3	0,90 %
Pozitivní	6	1,80 %
Ani pozitivní, ani negativní	78	23,40 %
Negativní	48	14,40 %
Velmi negativní	12	3,60 %
Nikdy jsem se s nelegálním migrantem nesetkal/a	186	55,90 %
Součet	333	100 %

Graf 10: Otázka č. 5 - výsledky¹⁴⁸

Celkem 55,9 % respondentů se nikdy nesetkala s nelegálním migrantem, jak již bylo uvedeno výše. Ze zbývajících 44,1 % pouhých 0,9 % mělo velmi pozitivní pocit a 1,8 % uvádí, že zkušenost byla "spíše pozitivní". Zajímavé je, že poměrně velký podíl respondentů uvádí neutrální možnost (23,4 %), což naznačuje, že k setkání nemají žádný vyhraněný postoj. Z dalších účastníků 18 % odpovídá, že mělo negativní pocit, 14,4 % a 3,6 % jej klasifikuje jako "negativní" nebo "velmi negativní".

¹⁴⁷ Zdroj vlastní zpracování

¹⁴⁸ Zdroj vlastní zpracování

Otázka č. 6 – Jak byste vlastními slovy popsal/a svůj názor na nelegální migranty v ČR? (odpovězte vlastními slovy)

Slovní odpovědi lze rozdělit do několika kategorií. Jsou vyřazeny ty, které jsou obsaženy v jiných částech dotazníku. U vybraných odpovědí uvedených v textu jsou opraveny případné gramatické chyby. Zajímavým aspektem je kritika samotné politiky EU, jež se objevuje u více odpovědí, přestože se nejednalo o primární dotaz:

„Nelegální migrace je výsledek špatně nastaveného systému ochrany vnější hranice EU a selhání politických špiček, které rozhodují v této otázce.“

„Nevýhoda otevřených hranic.“

„Nemají tu co dělat, EU by měla důsledněji bránit své hranice. Nelegální migranti by měli být ihned bez průtahů deportováni zpět do pralesa, ze kterého se u nás vyskytli.“

„Neřešitelný problém, pokud se nezmění politika v této věci v celé EU. Výrazně zpřísnit pravidla, aby migranti neměli pocit, že je zde blaho.“

„Uzavřít Schengen a více zpřísnit tresty pro nelegální převaděče.“

Další soubor odpovědí lze rozdělit na pozitivní a negativní postoje. Z odpovědí vyplývá, že buď respondenti migranty vnímají jako nebezpečí a bezpečnostní riziko nebo jsou ochotni je přijmout do společnosti bez většího osobního zaujetí, ovšem pouze v případě, že budou respektovat české zákony a kulturu:

„Nemám s tím problém, pokud se zapojí do pracovního procesu a nebudou spoléhat jen na podporu od státu.“

„Pokud by se jednalo jen a pouze o lidi, kteří opravdu potřebují pomoc, tak budiž, chápal bych. Ale pokud přijdou lidé, kteří bez práce chtějí zneužívat naši pomoci, nepřizpůsobí se našim pravidlům, a navíc tu páchají trestnou činností, tak ti tu nemají co pohledávat!“

„Pokud chtějí zůstat, tak se musí začlenit do společnosti a brát naše kulturní zvyky, naučit se náš jazyk a být nějak přínosní. Rozhodně bychom na to my, občané ČR, neměli doplácet, a ještě je živit.“

„Záleží na tom, jak se daný člověk chová. Pokud je problémový, porušuje zákony, tak tu nemá co dělat. Ale pokud je bezproblémový, snaží se, tak bychom mu měli pomoci jeho pobyt zlegalizovat.“

„Záleží na zemi původu, důvodu k migraci a jejich chování na území České republiky. Osobní zkušenost s nimi nemám.“

„Nevadí mi, pokud budou dodržovat naše pravidla a zákony.“

„Pokud nechtějí ctít naše zákony, pravidla a kulturu, tak vyhodit zpět odkud přišli.“

„Nemyslím, že Česká republika je cílovým státem, nicméně i tak jde o určitý problém, který narušuje bezpečnost a zvyšuje náklady státu.“

„Zatím nemám negativní zkušenosti, pokud se chovají slušně a najdou si práci, nemám s tím problém.“

V mnohých odpovědích je rovněž zmiňováno „nebezpečí“, „strach a obavy“ z potenciálního kontaktu s nelegálními migranty, jiné odpovědi pak obsahují i projevy agrese či odporu:

„Nikdo Vás nezval, my k Vám taky nelezeme!“

„Netoleruji je.“

„Nepřizpůsobivost, agrese, arogance, nulová spolupráce, žádná disciplína, návyky, chování.“

„Nepřijatelné, aby zde byl někdo nelegálně. Vadí mi to.“

„Když se začlení, naučí jazyk, bude pracovat, nevidím problém.“

„Spousta z nich tu dělá neplechu. Nerespektují pravidla, nectí systém a zneužívají všeho, čeho můžou. A Češi na ně doplácují.“

„Pokud jsou pouze ekonomičtí migranti, tak nesouhlasím s tím, aby v naší zemi zůstávali.“

„Bez zájmu o začlenění do společnosti, neuznávají křesťanské hodnoty/tradice, neuznávají vybrané části právního řádu ČR, neuznávají autoritu ve smyslu vymáhání práva, velmi nízká až nízká kvalifikace na trhu práce.“

Poměrně velké množství respondentů (32) se také vyjadřuje, že by se měli nelegální migranti vyhostit či vrátit do země původu, což je však uvedeno i v dalších částech dotazníku. V menší míře jsou také uváděny názory, které se zaměřují na možnost nechat migranty procestovat do cílových zemí, ale především je nenechávat pobývat na území ČR trvale. Často je rovněž poukazováno na to, že by migranti měli zařídit svůj transport a usídlení legální cestou.

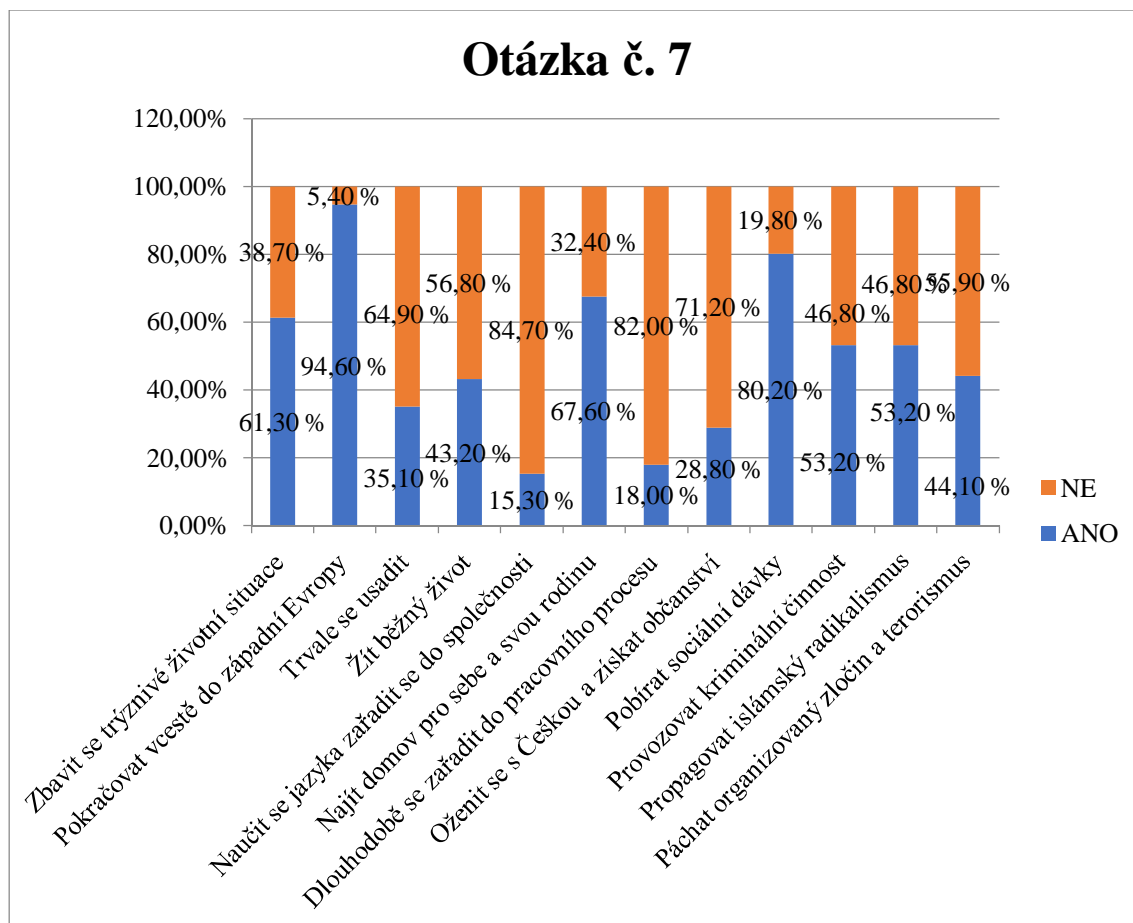
Otázka č. 7 - Jaký je dle vašeho názoru účel příchodu nelegálních migrantů do ČR?

Tabulka 10: Otázka č. 7 - výsledky¹⁴⁹

Možnosti odpovědí	ANO	NE
Zbavit se trýznivé životní situace	204 (61,3 %)	129 (38,7 %)
Pokračovat v cestě do západní Evropy	315 (94,6 %)	18 (5,4 %)
Trvale se usadit	117 (35,1 %)	216 (64,9 %)
Žít běžný život	144 (43,2 %)	189 (56,8 %)
Naučit se jazyka zařadit se do společnosti	51 (15,3 %)	282 (84,7 %)
Najít domov pro sebe a svou rodinu	225 (67,6 %)	108 (32,4 %)
Dlouhodobě se zařadit do pracovního procesu	60 (18,0 %)	273 (82,0 %)
Oženit se s Češkou a získat občanství	96 (28,8 %)	237 (71,2 %)
Pobírat sociální dávky	267 (80,2 %)	66 (19,8 %)
Provozovat kriminální činnost	177 (53,2 %)	156 (46,8 %)
Propagovat islámský radikalismus	177 (53,2 %)	156 (46,8 %)
Páchat organizovaný zločin a terorismus	147 (44,1 %)	186 (55,9 %)

¹⁴⁹ Zdroj vlastní zpracování

Graf 11: Otázka č. 7 - výsledky¹⁵⁰

Výsledky ukazují, že většina respondentů se domnívá, že nelegální migranti přicházejí do České republiky za různými účely, jako je pokračování v cestě do západní Evropy (94,6 %), získání sociálních dávek (80,2 %) a nalezení domova pro sebe a svou rodinu (67,6 %). Je také naznačeno, že mnozí z nich mohou chtít uniknout z trýznivé životní situace v jiných zemích, přičemž 61,3 % respondentů odpovídá na tuto otázku kladně.

Výsledky průzkumu dále ukazují, že ačkoli se názory na to, zda nelegální migranti přicházejí s úmyslem páchat trestnou činnost nebo terorismus různí, většina respondentů se domnívá, že jejich cílem je normální život. Konkrétně 53,2 % respondentů uvádí, že nelegální přistěhovalci usilují o kriminální činnost, 46,8 % o islámský radikalismus, 44,1 % o organizovaný zločin a terorismus, ale 43,2 % si myslí, že tito lidé chtějí při příchodu do země vést běžný život.

Pouze 15,3 % respondentů si podle průzkumu myslí, že nelegální migranti přicházejí do České republiky s cílem naučit se jazyk a integrovat se do společnosti.

¹⁵⁰ Zdroj vlastní zpracování

Tento podíl dále klesá v otázce, zda nelegální migranti přicházejí s cílem trvale se usadit (35,1 %), oženit se s Češkou za účelem získání občanství (28 %) nebo se dlouhodobě zapojit do pracovního procesu (18 %).

Otázka č. 8 - Existují podle vás ještě další účely příchodu nelegálních migrantů do ČR? Pokud ano, jaké? (odpovězte vlastními slovy)

Slovní odpovědi lze rozdělit do několika kategorií. Jsou vyřazeny ty, které souhlasí s předchozí otázkou. U vybraných odpovědí uvedených v textu jsou opraveny případné gramatické chyby. Často respondenti poukazují např. na aspekt ekonomiky, což je do jisté míry společné s předchozí otázkou, nejde ovšem přímo o sociální dávky:

„Ekonomické přilepšení.“

„Ekonomický parazitizmus a možnost rozvoje terorismu.“

„I když se rodiče budou snažit zapadnout, problém budou jejich děti. Viz teroristické útoky ve Francii.“

„Parazitovat na přehnané dobrotě vlády vůči migrantům.“

„Sociální výhody.“

„Získat od státu peníze a kočovat dál.“

„Celková životní úroveň zemí EU je naprosto v diametrálně odlišných sférách než v domovských zemích nelegálních migrantů kupříkladu z Blízkého východu. Stejně tak i v úrovni vzdělání. Na to hodně spoléhají převáděči těchto migrantů a pod kampaní jednoduchého přístupu k této lepší životní úrovni vydělávají na pouhopouhé blbosti lidí, co jim za převádění platí ohromné sumy.“

Někteří respondenti také uvádí poměrně radikální odpovědi jako:

„Celosvětová islamizace.“ „Destabilizace EU, iniciativa USA.“ „Náboženský převrat.“ „Válka.“

Jiní se naopak přiklánějí k poměrně rozumným důvodům a potenciálnímu soužití:

„Jdou za rodinným příslušníkem, který zde již žije.“

„Nějaká výjimka se najít může, která se bude snažit zcela začlenit a přizpůsobit sociálním a kulturním zvykům v nové zemi.“

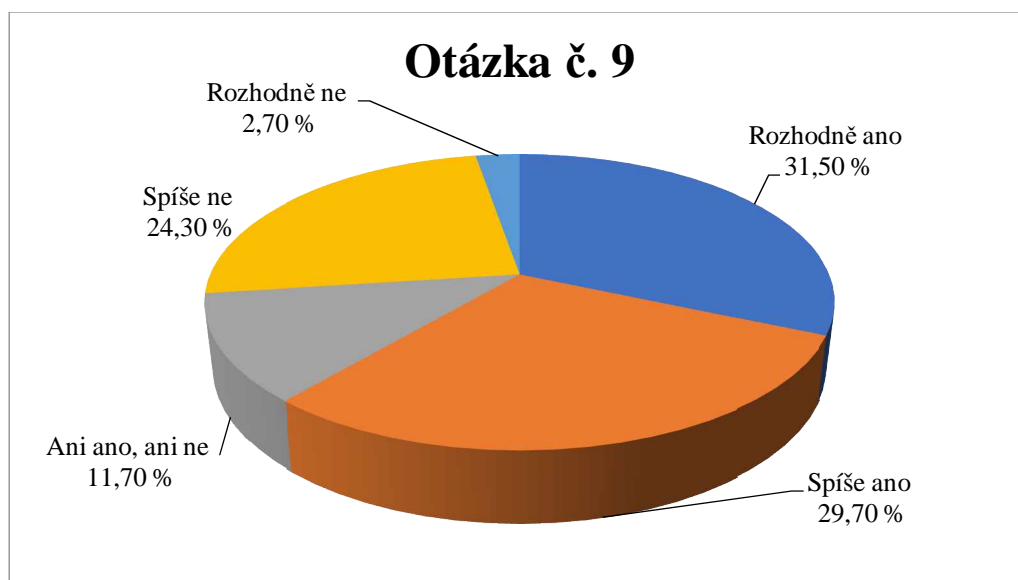
„Samozřejmě nelze vše paušalizovat a do ČR přicházejí i migranti, kteří zde chtějí z různých příčin (válečný konflikt, politická perzekuce nebo i tzv. ekonomická migrace) zakotvit a dále normálně žít a pracovat - začít nový život. Pak jsou i tací, kteří zde přicházejí i páchat trestnou činnost, ale těch je minimum.“

Otázka č. 9 - Vnímáte současný stav nelegálních migrantů v ČR jako bezpečnostní riziko?

Tabulka 11: Otázka č. 9 - výsledky¹⁵¹

Možnosti odpovědí	Absolutní četnost	Relativní četnost
Rozhodně ano	105	31,50 %
Spíše ano	99	29,70 %
Ani ano, ani ne	39	11,70 %
Spíše ne	81	24,30 %
Rozhodně ne	9	2,70 %
Součet	333	100 %

Graf 12: Otázka č. 9 - výsledky¹⁵²

Pokud jde o otázku bezpečnosti, 31,5 % respondentů souhlasí s tím, že s sebou příchod migrantů rozhodně nese bezpečnostní rizika. Úměrně tomu ji 29,7 % rovněž

¹⁵¹ Zdroj vlastní zpracování

¹⁵² Zdroj vlastní zpracování

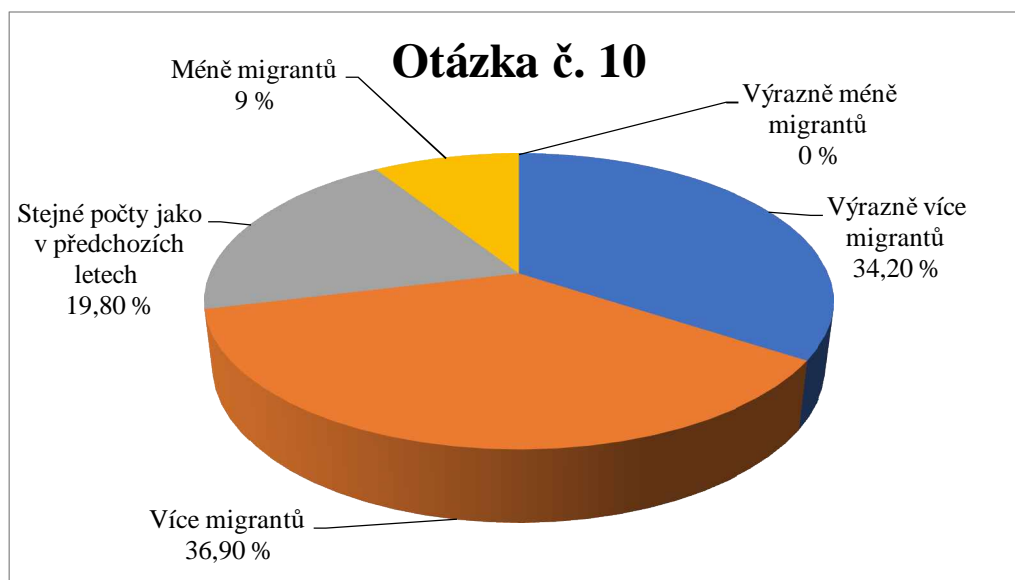
vní má jako rizikový faktor. Na druhé straně 24,3 % se domnívá, že nelegální migrace je "spíše žádným" nebezpečím a pouhých 2,7 % tvrdí, že rozhodně žádné nebezpečí nepředstavuje. Zdá se, že populaci lze rozdělit na dva tábory: na ty, kteří nelegální migraci považují za nebezpečí pro národní bezpečnost a na ty, kteří se domnívají pravý opak. Přesto lze pozorovat poměrně vyšší počet kladných odpovědí, a tedy i předpokládaných obav většinové veřejnosti.

Otázka č. 10 - Jaké změny v souvislosti s nelegální migrací jste v roce 2022 zaznamenali?

Tabulka 12: Otázka č. 10 - výsledky¹⁵³

Možnosti odpovědí	Absolutní četnost	Relativní četnost
Výrazně více migrantů	114	34,20 %
Více migrantů	123	36,90 %
Stejně počty jako v předchozích letech	66	19,80 %
Méně migrantů	30	9,00 %
Výrazně méně migrantů	0	0,00 %
Součet	333	100 %

Graf 13: Otázka č. 10 - výsledky¹⁵⁴

Většina (71,1 %) respondentů uvádí, že počty nelegálních migrantů v roce 2022 ve srovnání s předchozími lety vzrostly. Z této skupiny 34,2 % tvrdí, že se "výrazně

¹⁵³ Zdroj vlastní zpracování

¹⁵⁴ Zdroj vlastní zpracování

zvýšil” a dalších 36,9 % uvádí mírnější nárůst. Celkem 19,8 % respondentů uvádí, že nedošlo k žádné změně, zatímco pouze 9 % respondentů poznamenává, že migrantů je méně než dříve, dle jejich názoru tedy nebyl zaznamenán žádný výrazný pokles.

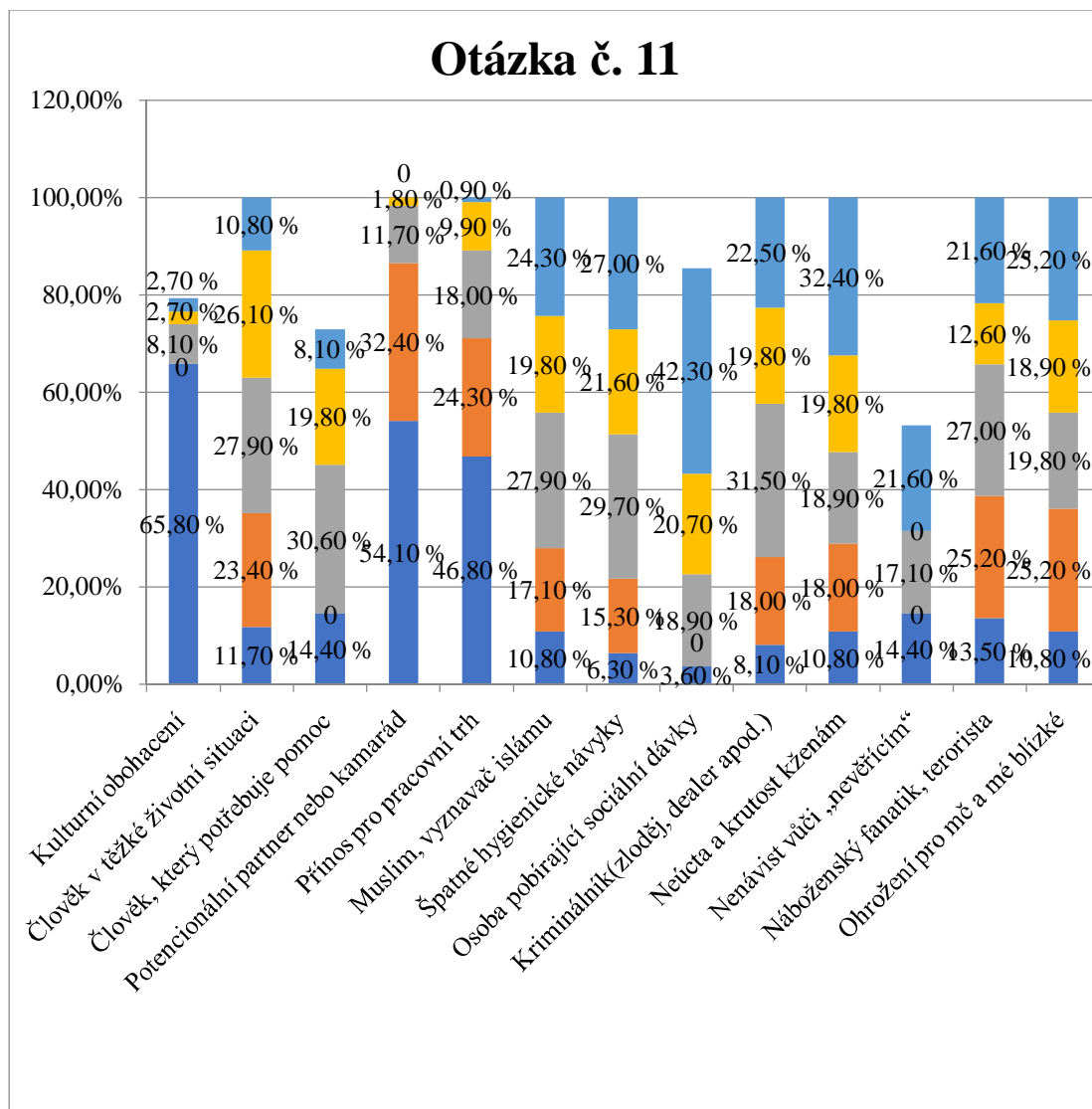
Otázka č. 11 - Na stupnici od 1 do 5 označte, do jaké míry si nelegální migranty v ČR spojíte s následujícími výroky? (odpovězte na číselné škále, kde 1 = nejméně, 5 = nejvíce)

Tabulka 13: Otázka č. 11 - výsledky¹⁵⁵

Možnosti odpovědí	1	2	3	4	5
Kulturní obohacení	219 (65,8 %)	69 (20,7 %)	27 (8,1 %)	9 (2,7 %)	9 (2,7 %)
Člověk v těžké životní situaci	39 (11,7 %)	78 (23,4 %)	93 (27,9 %)	87 (26,1 %)	36 (10,8 %)
Člověk, který potřebuje pomoc	48 (14,4 %)	90 (27,0 %)	102 (30,6 %)	66 (19,8 %)	27 (8,1 %)
Potencionální partner nebo kamarád	180 (54,1 %)	108 (32,4 %)	39 (11,7 %)	6 (1,8 %)	0
Přínos pro pracovní trh	156 (46,8 %)	81 (24,3 %)	60 (18,0 %)	33 (9,9 %)	3 (0,9 %)
Muslim, vyznavač islámu	36 (10,8 %)	57 (17,1 %)	93 (27,9 %)	66 (19,8 %)	81 (24,3 %)
Špatné hygienické návyky	21 (6,3 %)	51 (15,3 %)	99 (29,7 %)	72 (21,6 %)	90 (27,0 %)
Osoba pobírající sociální dávky	12 (3,6 %)	48 (14,4 %)	63 (18,9 %)	69 (20,7 %)	141 (42,3 %)
Kriminálník (zloděj, dealer apod.)	27 (8,1 %)	60 (18,0 %)	105 (31,5 %)	66 (19,8 %)	75 (22,5 %)
Neúcta a krutost k ženám	36 (10,8 %)	60 (18,0 %)	63 (18,9 %)	66 (19,8 %)	108 (32,4 %)
Nenávist vůči „nevěřícím“	48 (14,4 %)	54 (16,2 %)	57 (17,1 %)	102 (30,6 %)	72 (21,6 %)
Náboženský fanatik, terorista	45 (13,5 %)	84 (25,2 %)	90 (27,0 %)	42 (12,6 %)	72 (21,6 %)
Ohrožení pro mě a mé blízké	36 (10,8 %)	84 (25,2 %)	66 (19,8 %)	63 (18,9 %)	84 (25,2 %)

¹⁵⁵ Zdroj vlastní zpracování

Graf 14: Otázka č. 11 - výsledky¹⁵⁶

Převážná většina 42,3 % respondentů (5 bodů) průzkumu uvádí, že podle jejich názoru nelegální migranti v České republice chtějí pobírat sociální dávky. Na opačné škále se 3,6 % vyjadřuje, že s tímto pojetím rozhodně nesouhlasí, 14,4 % dotazovaných uvádí ekvivalent “spíše ne”, 18,9 % “ani ano, ani ne” a 20,7 % uvádí “spíše ano”. Souvislost mezi nelegálními migranty v České republice a neúctou/krutým zacházením se ženami je mezi účastníky také předmětem diskuse a získala jeden z nejvyšších počtů souhlasných odpovědí, a to více než 50 %.

Podle průzkumu si více než pětina českých respondentů silně spojuje nelegální migranty ve své zemi s nenávistí vůči “nevyznavačům” islámu. Další třetina s tímto názorem na škále od 1 do 5 do jisté míry souhlasí. Pokud však jde o spojení

¹⁵⁶ Zdroj vlastní zpracování

“muslimství” s těmito přistěhovalci, projevuje se větší různorodost odpovědí, neboť téměř 25 % respondentů uvádí “rozhodně ano”, zatímco téměř 11 % “rozhodně ne”.

V průzkumu odpovídá 22,5 % respondentů na otázku, zda nelegální migranty považují za zločince, například zloděje a dealery, možností “rozhodně ano”. Na otázku, zda nelegální přistěhovalci představují hrozbu pro ně samotné a jejich blízké, odpovídá 25,2 % respondentů "rozhodně ano". Dále 21,6 % odpovídá kladně na otázku týkající se náboženského fanatismu a terorismu, řada dalších respondentů ovšem nesouhlasí nebo se k problematice staví neutrálně.

Pokud jde o to, zda považovat nelegální migranty v ČR za osoby v obtížné životní situaci, je názor většinové společnosti rozdělen. Rozhodně souhlasí 10,8 %, zatímco 11,7 % rozhodně nesouhlasí; přesto polovina dotázaných (27,9 %) uvádí neutrální možnost. Totéž lze říci o nelegálních migrantech jako “osobách, které potřebují pomoc” - 8,1 % respondentů se vyjadřuje kladně oproti 14,4 %, kteří podporu zcela odmítají, ale téměř třetina respondentů je v této otázce neutrální nebo nerozhodná (30,6 %).

Analýza pohledu na nelegální migranty v České republice zjišťuje, že převládá obecně negativní nálada. Pouze 2,7 % si je spojuje s kulturním obohacením, 0,9 % v nich vidí přínos pro pracovní trh a nikdo nepovažuje za možnost potenciální přátelství, které dosáhlo maximálního hodnocení 1,8 %. V souhrnu lze prohlásit, že dle názoru respondentů nepřinášejí ani užitek, ani škodu (20-24 %), případně nejsou přínosem vůbec (32-66 %). Naopak je značná část veřejnosti považuje za přítěž či nebezpečí.

Otázka č. 12 - Jaké další charakteristiky si spojujete s nelegálními migranty, kteří přichází do ČR? (odpovězte vlastními slovy)

Slovní odpovědi lze rozdělit i zde do několika kategorií, víceméně podobných jako u předchozích zjištění. U vybraných odpovědí uvedených v textu jsou opraveny případné gramatické chyby. Opět jsou zaznamenány konfrontace soucitných názorů oproti názorům, které se vyznačují odporem a negacemi:

Často respondenti poukazují např. na aspekt ekonomiky, což je do jisté míry společné s předchozí otázkou, nejde ovšem přímo o sociální dávky:

„Jedním slovem problémy, i když spíš pro okolní země, než pro nás, k nám našťestí nechtějí.“

„Lidé prchající před válkou, kteří chtějí chránit svou rodinu.“

„Bezmoc, bída.“

„Člověk v tíživé životní situaci. Zoufalý člověk.“

„Solidarita ze strany některých lidí.“

Naproti tomu negativní odpovědi jsou v této části v porovnání s předchozími zjištěními výrazněji negativně orientované, a to včetně míry vyjádřeného odporu vůči nelegálním migrantům:

„Čmoudi líný.“ „Darmožrouti.“ „Šmejdi.“ „Nepřizpůsobiví.“ (3x) „Nežádoucí parazité.“ „Nové nemoci.“ „Odpor.“ „Terorismus.“ „Utečenec.“ „Vyčůranost.“ Dále také:

„Šíření nemocí, nárůst kriminality, neochota začlenění do společnosti, snaha prosazovat své pralesní návyky a svou kulturu na úkor naší.“

Zmiňován je také ekonomický aspekt a potenciální strach ze zhoršení ekonomického stavu státu:

„Berou lidem práci.“

„Přijdou, vezmou dávky a bude jim tu tak dobře, že už neodejdou.“

„Bordel a tahání peněz ze sociálních dávek, nepřizpůsobivost.“

„Bordel a výdej peněz daňových poplatníků.“

„Co nejvíce využít pohostinnost tuzemských lidí, nezájem v oblasti povinností.“

„Nelegální zaměstnávání.“

„Strach o své blízké. Zastání státu na úkor českých občanů.“

„Strach o rodinu, majetek a další problémy.“

Objevila se zde také nová kategorie odpovědí, která poukazuje na kulturní odlišnosti, zejména v kontextu obav ze ztráty evropské kultury a její nahrazení islámskými tradicemi:

„Možné omezení našich kulturních tradic a běžného životního stylu (jako například Německo, VB, kde se ruší některé kulturní slavnosti (vánoční trhy apod.), aby to neurazilo muslimy.“

„Nebezpečí pro budoucí demokracii s ohledem na to, že jejich počty mohou do budoucna přesáhnout počty původních obyvatel.“

„Nepřízpůsobivost a neochota osob se začlenit do běžného života, kulturních zvyků a obyčejů v ČR.“

„Přicházíme o svou kulturu a svobodu.“

V rámci celkového zhodnocení výsledky odpovídají zbytku dotazníku, převážná většina názorů je negativistická a vyjadřuje odpor ať už k samotným nelegálním migrantům, nebo aspektům jejich přítomnosti v české společnosti.

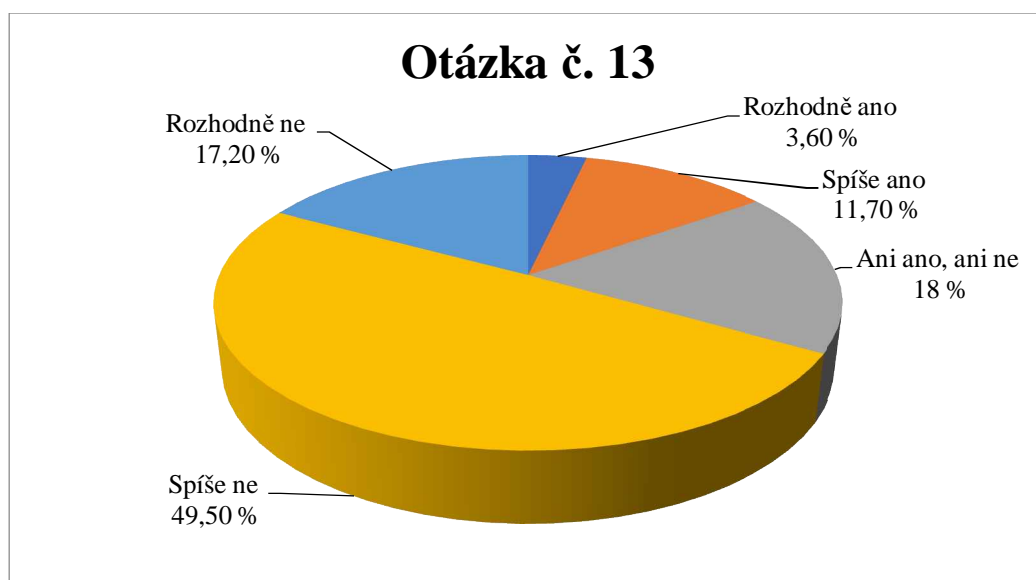
Otázka č. 13 - Mají podle vás nelegální migranti naději na bezproblémové soužití s většinovou společností v ČR?

Tabulka 14: Otázka č. 13 - výsledky¹⁵⁷

Možnosti odpovědí	Absolutní četnost	Relativní četnost
Rozhodně ano	12	3,60 %
Spíše ano	39	11,70 %
Ani ano, ani ne	60	18,00 %
Spíše ne	165	49,50 %
Rozhodně ne	57	17,20 %
Součet	333	100 %

¹⁵⁷ Zdroj vlastní zpracování

Graf 15 – Otázka č. 13 - výsledky¹⁵⁸

Průzkum provedený v České republice upozorňuje na rozšířený názor většinové veřejnosti. Celkem 67,7 % dotázaných přiznává výhrady nebo skepsi k úspěšné integraci nelegálních migrantů do společnosti; z toho 49,5 % odpovídá "spíše ne" a 17,2 % respondentů uvádí možnost "rozhodně ne".

Ačkoli se převážná část respondentů staví proti myšlence, že by se nelegální migranti mohli úspěšně integrovat do společnosti, necelá pětina respondentů (14,3 %) odpovídá buď "rozhodně ano", nebo "spíše ano", převážně negativní postoj však lze na základě předchozích postojů očekávat.

Otázka č. 14 - Jak byste se cítil, kdyby se nelegální migrant stal vaším sousedem?

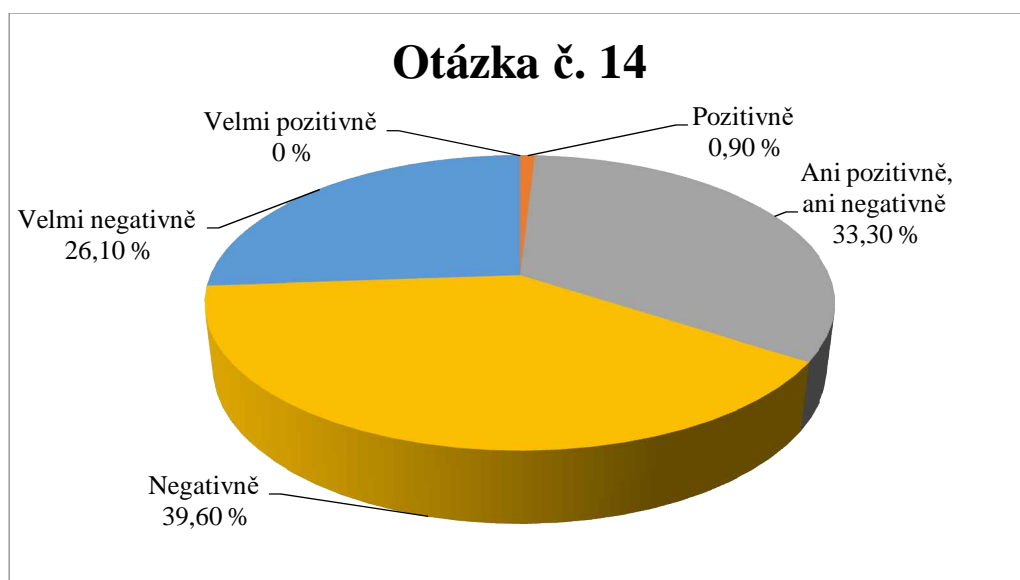
Tabulka 15: Otázka č. 14 - výsledky¹⁵⁹

Možnosti odpovědí	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi pozitivně	0	0,00 %
Pozitivně	3	0,90 %
Ani pozitivně, ani negativně	111	33,30 %
Negativně	132	39,60 %
Velmi negativně	87	26,10 %
Součet	333	100 %

¹⁵⁸ Zdroj vlastní zpracování

¹⁵⁹ Zdroj vlastní zpracování

Graf 16: Obrázek č. 14 - výsledky¹⁶⁰

Z dotazované populace se jen velmi málo lidí vyjadřuje kladně k tomu, kdyby měli za souseda nelegálního migranta. Výrazná většina (66 %) se k tomuto jevu staví negativně; téměř čtvrtina uvádí, že se k němu staví “velmi negativně”. Zatímco většina respondentů má buď neutrální, nebo negativní pohled na to, že by měli za souseda nelegálního migranta, pouze 0,9 % uvádí, že tento scénář vnímá pozitivně. Jde však pouze o názor jediného respondenta, ostatní názory jsou jednoznačně negativní, popř. neutrální.

Otázka č. 15 - V případě, že by se nelegální migrant stal vaším sousedem, měl byste zájem o navázání přátelských vztahů?

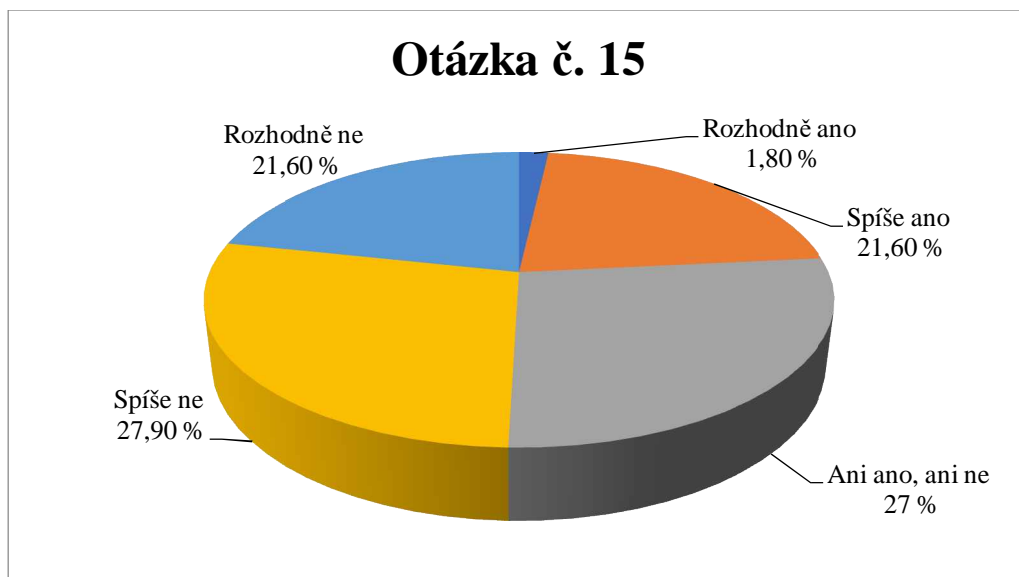
Tabulka 16: Otázka č. 15 - výsledky¹⁶¹

Možnosti odpovědí	Absolutní četnost	Relativní četnost
Rozhodně ano	6	1,80 %
Spíše ano	72	21,60 %
Ani ano, ani ne	90	27,00 %
Spíše ne	93	27,90 %
Rozhodně ne	72	21,60 %
Součet	333	100 %

¹⁶⁰ Zdroj vlastní zpracování

¹⁶¹ Zdroj vlastní zpracování

Graf 17: Otázka č. 15 - výsledky¹⁶²

Na otázku, zda by byli ochotni se spřátelit se sousedem z řad nelegálních migrantů, jsou odpovědi příznivější. Kladnou odpověď uvádí 23,4 % respondentů, silný souhlas však pouze 1,8 %. Zároveň více než třetina všech odpovědí je neutrální, což naznačuje nerozhodnost a celkovou neangažovanost. Zbývajícím účastníkům výzkumu volili spíše negativní pohled na věc; téměř 28 % uvádí možnosti "spíše ne" nebo "rozhodně ne".

Otázka č. 16 - Domníváte se, že by ČR měla ponechat nelegálním migrantům volný průchod do zemí západní Evropy?

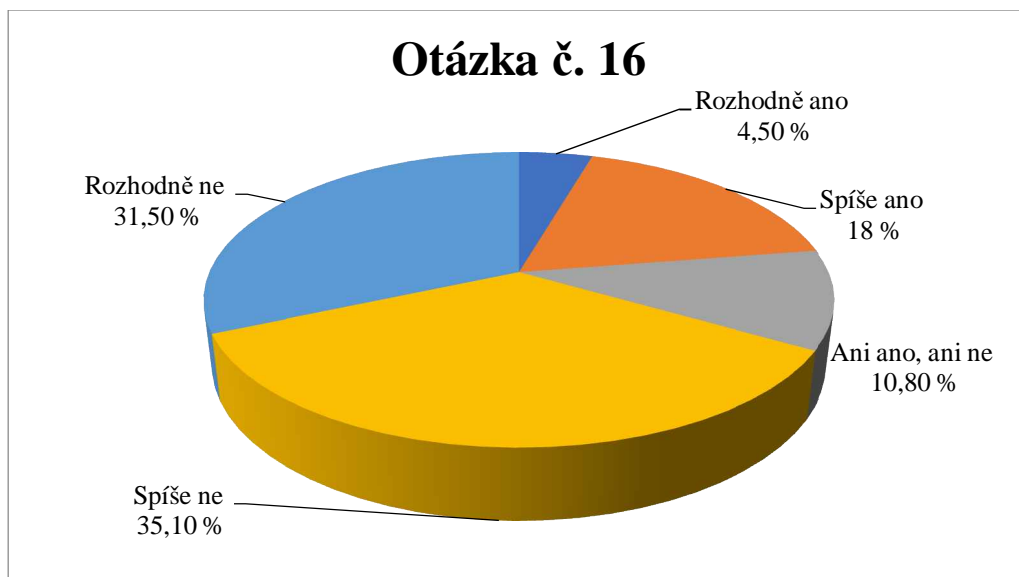
Tabulka 17: Otázka č. 16 - výsledky¹⁶³

Možnosti odpovědí	Absolutní četnost	Relativní četnost
Rozhodně ano	15	4,50 %
Spíše ano	60	18,00 %
Ani ano, ani ne	36	10,80 %
Spíše ne	117	35,10 %
Rozhodně ne	105	31,50 %
Součet	333	100 %

¹⁶² Zdroj vlastní zpracování

¹⁶³ Zdroj vlastní zpracování

Graf 18: Otázka č. 16 - výsledky¹⁶⁴

Údaje k problematice cestování nelegálních migrantů do západní Evropy ukazují, že v České republice tuto myšlenku s jistotou podporuje pouze 4,5 % lidí. Dalších 18 % odpovídá rovněž kladně a 10,8 % je rozhodnuto svůj názor nespecifikovat. Výsledek však odhaluje silnější tendence k odporu tohoto návrhu; 35,1 % dotazovaných s ním nesouhlasí, zatímco 31,5 % je rozhodně proti. Tato čísla svědčí o poměrně smíšeném pohledu českých občanů na toto důležité téma, negativní pohled však jednoznačně převažuje.

Otázka č. 17 - Jaké řešení v souvislosti s nelegálními migranty v ČR primárně preferujete?

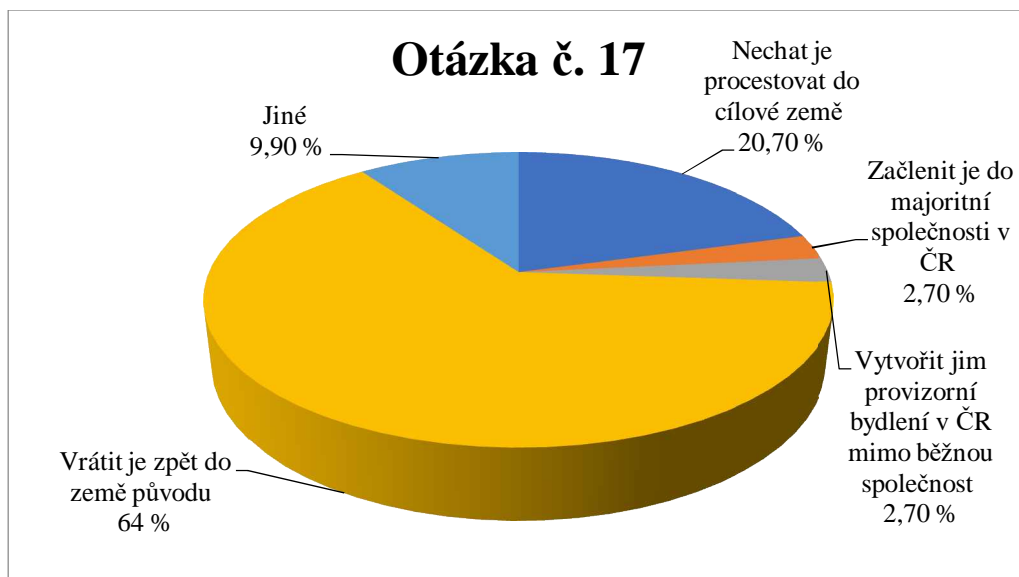
Tabulka 18: Otázka č. 17 - výsledky¹⁶⁵

Možnosti odpovědí	Absolutní četnost	Relativní četnost
Nechat je procestovat do cílové země	69	20,70 %
Začlenit je do majoritní společnosti v ČR	9	2,70 %
Vytvořit jim provizorní bydlení v ČR mimo běžnou společnost	9	2,70 %
Vrátit je zpět do země původu	213	64,00 %
Jiné	33	9,90 %
Součet	333	100 %

¹⁶⁴ Zdroj vlastní zpracování

¹⁶⁵ Zdroj vlastní zpracování

Graf 19: Otázka č. 17 - výsledky¹⁶⁶

Ve vztahu k nelegálním migrantům v České republice se ukazuje, že většina respondentů preferuje jejich navrácení zpět do země původu. To uvádí 64 %, přičemž dalších 20,7 % preferuje, aby odcestovali přímo do cílové země, a pouze 2,7 % respondentů dává přednost integraci do většinové společnosti, stejně tak 2,7 % upřednostňuje vytvoření dočasného bydlení jinde, aby tyto potřeby byly uspokojovány naopak odděleně. Jiné preference uvádí 9,9 % respondentů, specifikované jsou v následující otázce.

Otázka č. 18 - Jaké další řešení situace spojené s přílivem nelegálních migrantů byste Policii ČR a dalším státním orgánům doporučil? (odpovězte vlastními slovy)

Kromě duplikovaných odpovědí jako: „Vracet do země původu.“ (19x), různé formulace možného vyhoštění mimo ČR a EU (30x), se několik respondentů vyjádřilo k potřebě posílení hranic jednotlivých států či vnějších hranic EU:

„Ochrana státních hranic.“ „Více kontrol.“ „Kontroly na hranicích.“ „Opětovné zavedení hraničních kontrol a střežení hranice ČR s ostatními státy.“ Dále také:

„Zapojit Armádu ČR, obnovit hraniční přechody, které by se udržovaly a na nich by probíhaly v době migrace nebo jiného mimořádné události kontroly, během běžné situace namátkové kontroly.“

¹⁶⁶ Zdroj vlastní zpracování

„Pokud vzniklou situaci nebudou opravdu a ne pokrytecky řešit kompetentní orgán EU, tedy primárně rádná ostraha vnější hranice EU.“

„Zlepšení legislativy k umožnění rychlejšího navrácení migrantů do země původu. Komunikace k lepší ochraně vnějších hranic EU.“

Další odpověď směřuje spíše k posílení mezinárodní spolupráce v rámci EU: *„Ani ne tak PČR, jako českým diplomatům působícím v EU. Tento problém se má primárně řešit na úrovni EU a všechny státy (včetně států “Schengenu”) by se měly pokusit tento problém řešit na vnější hranici těchto společenství. Zde vynaložit velké úsilí o mezinárodní spolupráci a zcela zákonně vymáhat evropské právo. Zkrátka nedopustit, aby se do těchto států dostal někdo nelegálně. Mít jednu vízovou politiku (formou třeba mezinárodní smlouvy) a tu vymáhat všemi dostupnými prostředky.“*

Jinou možností je: *„Novelizace zákona 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území ČR, schengenského aquis a tvrdší postihy v oblasti přestupkového/správního a trestního práva v souvislosti s nelegální migrací.“*

Mezi odpověďmi jsou uvedeny také možnosti, které se soustřeďují na individuální posuzování nebo práci s migranty (5x), což se ovšem jeví jako nereálné, vzhledem k počtům a případně neochotě spolupracovat. V jiných případech se naopak objevují odpovědi negativistické s tendencemi využít tvrdé násilí (10x) nebo uvěznění:

„Jednoznačně je odsoudit a buďto je i nadále vracet do země, odkud přišli, nebo v lepším případě je zavřít do věznice, kde budou pár let tvrdě makat, aby si vydělali na stravu. Jejich setrvání ve věznici však nebude hrazeno z rozpočtu České republiky, ale každý nelegální migrant si na to pěkně sám vydělá.“

Další individuální odpovědi poukazují na řešení jako zjišťování skutečného důvodu migrace, donucení k přizpůsobení se evropské kultuře či jednání s cílovými zeměmi o tom, zda mají zájem migranty přijmout apod.

3.3 Diskuze

V této části je provedeno hrnutí výsledků, hodnocení výzkumných otázek a hypotéz včetně porovnání s podobnými výzkumy.

VO1: Jaké jsou pro majoritní společnost hlavní zdroje informací o nelegálních migračních a případné zkušenosti s nimi?

Celkem 57,7 % respondentů byli muži a 42,3 % ženy. Většinu tvořili respondenti ve věku 18-35 let (61,3 %). Do věkové skupiny 36-50 let spadá necelá třetina dotázaných a 8,1 % je ve věku 51-64 let. Převážná většina (41,4 %) má maturitu nebo vyšší odbornou kvalifikaci (11 %), zatímco 36,9 % má hotovou vysokou školu.

Nejčastější zdroje o nelegální migraci zahrnují internetové zpravodajství (69,4 %), televizní zpravodajství (58,6 %) a sociální sítě (43,2 %). Zprostředkované informace od přátel a rodiny získává 18 %, ostatní možnosti jako denní tisk či časopisy jsou zmiňovány jen ojediněle.

Celkem 36 % respondentů uvádí, že se s migranty v médiích setkává zhruba jednou měsíčně, dalších 23,4 % alespoň jednou týdně. Dalších 21,6 % uvádí, že se s nimi setkává 1 až 3krát za 3 měsíce. Pocity veřejnosti ohledně nelegální migrace jsou převážně negativní (68,5 %) nebo neutrální (31,5 %), kladnou odpověď neuvedl ani jeden z respondentů.

Dle očekávání většina dotázaných (55,9 %) uvádí, že se s nelegálním migrantem ještě nikdy nesešla. To potvrzuje, že si názor na migranty vytváří převážně z mediálních zdrojů, popř. zprostředkováním informace od známých či rodiny. Naproti tomu více než třetina respondentů průzkumu uvádí, že se s nelegálními migranty setkala vícekrát. Pouhá 3 % však má pozitivní zkušenost, často byla označována zkušenost neutrální (23,4 %).

VO2: Jak vnímá majoritní společnost nelegální migranty a jejich účel pobytu na území ČR?

Slovní odpovědi respondentů lze shrnout jako konfrontaci soucitných a negativistických názorů. Zatímco někteří respondenti s migranty soucítí, většina je považuje za ekonomickou přítěž a bezpečnostní riziko. Tolerují je pouze v případě, že se začlení do společnosti jako běžní občané a nebudou prosazovat svou kulturu či

uvedla, že počty nelegálních migrantů v roce 2022 ve srovnání s předchozími lety vzrostly, z této skupiny 34,2 % tvrdilo, že se “výrazně zvýšil”.

Převážná většina 42,3 % respondentů průzkumu uvedla, že podle jejich názoru nelegální migranti v České republice chtějí pobírat sociální dávky, jsou typičtí neúctou/krutým zacházením se ženami (52 %) a nenávisť vůči “nevyznavačům” islámu. Celkem 22,5 % nelegální migranty považuje za zločince, hrozbu (25 %) či fanatiky (21 %) s nejvyšším možným počtem bodů v rámci souhlasné odpovědi. Pouze 2,7 % si je spojuje s kulturním obohacením, 0,9 % v nich vidí přínos pro pracovní trh nebo potenciální přátele. V rámci slovních odpovědí je naopak označují jako problém, zoufalce nebo se o nich vyjadřují hanebně s důrazem na lenost, ekonomickou zátěž a znehodnocení evropské kultury. I zde lze vidět poměrně velký soulad s mediálním obrazem a s ním spojeným negativismem. Kolega Šik¹⁶⁹ ve svém výzkumu poukazuje na společenská rizika spojená s migrací z Blízkého východu jako rozpad pluralitní společnosti a nástup „multikulturního“ soužití, kde v praxi žijí na jednom území oddělené skupiny náboženských a národnostních menšin, což může vyústit v nepokoje až občanské války jako v případě Rwandy v 90. letech. Není zřejmé, že by evropská situace měla směřovat právě do těchto extrémů, nesoulad mezi místními a příchozími kulturami je však zcela evidentní.

VO3: Jak vnímá majoritní společnost možnost zařazení nelegálních migrantů do běžné společnosti a řešení jejich pobytu na území ČR?

Celkem 67,7 % dotázaných přiznalo výhrady nebo skepsi k úspěšné integraci nelegálních migrantů do společnosti; z toho 49,5 % odpovědělo "spíše ne" a 17,2 % respondentů uvedlo možnost "rozhodně ne". Z dotazované populace se jen velmi málo osob vyjádřilo kladně k tomu, kdyby měli za souseda nelegálního migranta, výrazná většina (66 %) se k tomuto jevu stavěla negativně a téměř čtvrtina uvedla, že se k němu staví “velmi negativně”. Na otázku, zda by byli ochotni se spřátelit se sousedem z řad nelegálních migrantů, byly odpovědi příznivější. Kladnou odpověď uvedlo 23,4 % respondentů, odpovědi byly převážně neutrální.

Převážná většina nesouhlasí s procestováním migrantů do zemí západní Evropy (67 %) a preferuje jejich navrácení zpět do země původu (64 %). Dalších 20,7 % preferuje, aby odcestovali přímo do cílové země, zájem o inkluzi či integraci v ČR je

¹⁶⁹ ŠIK, Z. Migrace jako potencionální hrozba pro vnitřní bezpečnost ČR. [online]. Praha, 2019. Diplomová práce.

minimální. Jako doporučení zmiňují především posílení hraničních kontrol, dále posílení vnějších hranic EU a změnu migrační politiky EU celkově. Mezi odpověďmi byly uvedeny také možnosti, které se soustřeďují na individuální posuzování nebo práci s migranty, v jiných případech se naopak objevovaly odpovědi negativistické s tendencemi využít tvrdé násilí nebo uvěznění.

K celkovému srovnání lze použít výzkum Synka¹⁷⁰, který uvádí, že 68 % občanů ČR se staví proti přijímání uprchlíků a 70 % je považuje za hrozbu pro bezpečnost ČR, 90 % dokonce jako hrozbu pro celou Evropu. Toto veřejné mínění vstoupilo v platnost v souvislosti s migrační krizí, jelikož ještě v roce 2013 až 77 % občanů ČR uvedlo, že by migranty z důvodu války či hladomoru do státu přijali. V roce 2014 se souhlasně vyjádřilo 74 % občanů a až roku 2015 se situace začala dynamicky proměňovat. Autor práce se domnívá, že současný názor na nelegální migraci v roce 2022 je přetrvávajícím veřejným míněním, které vzniklo v důsledku medializace uprchlické krize v letech 2014-2019.

Statistická hypotéza č. 1 - Existuje souvislost mezi vzděláním a tendencí k určitému vnímání mediálního obrazu migrantů? (Otázka č. 3)

Tabulka 19: Kontingenční tabulka – hypotéza č. 1¹⁷¹

Otázka č. 3	Základní	SŠ bez maturity	SŠ s maturitou	VOŠ	VŠ
Velmi pozitivní	0	0	0	0	0
Pozitivní	0	0	0	0	0
Ani pozitivní, ani negativní	0	2	19	3	11
Negativní	2	4	21	5	22
Velmi negativní	1	2	6	5	8

Po dosazení do vzorce vychází testové kritérium: **G = 7.541**

Kritická hodnota: $\chi_{(1-\alpha); df} = 26.296$

Rozhodnutí: Na hladině významnosti 5 % nulovou hypotézu (H_0) o nezávislosti jednotlivých znaků nezamítáme.

¹⁷⁰ SYNEK, P. Sekuritizační aktéři hrozby nelegální migrace. [online]. 2017. Diplomová práce.

¹⁷¹ Zdroj: vlastní zpracování

Statistická hypotéza č. 2 - Existuje souvislost mezi pohlavím a vnímáním nelegální migrace jako bezpečnostního rizika? (Otázka č. 9)

Tabulka 20: Kontingenční tabulka – hypotéza č. 2¹⁷²

Otázka č. 9	Muž	Žena
Rozhodně ano	25	10
Spíše ano	20	13
Ani ano, ani ne	6	7
Spíše ne	12	15
Rozhodně ne	1	2

Po dosazení do vzorce vychází testové kritérium: **G = 17.307**

Kritická hodnota: **$\chi(1-\alpha)$; df = 9.488**

Rozhodnutí: Na hladině významnosti 5 % nulovou hypotézu (H0) o nezávislosti jednotlivých znaků zamítáme a přijímáme hypotézu H1, která nám říká, že zde určitá závislost existuje.

Statistické testy poukazují na to, že souvislost mezi vnímáním migrantů a vzděláním je sporná, ovšem není zamítnuta. V případě souvislosti vnímání migrantů jako rizika existuje závislost s pohlavím, tedy že muži vnímají riziko více než ženy.

¹⁷² Zdroj: vlastní zpracování

4 Návrhy na zlepšení

Na základě výsledků dotazníkového šetření je zřejmé, že občané České republiky pociťují skutečné nebezpečí a narušení bezpečnosti v souvislosti s přílivem nelegálních migrantů. V zájmu zajištění lepší ochrany jak občanů EU, tak i občanů třetích zemí je proto třeba přijmout okamžitá a rozhodná opatření.

4.1 Hraniční kontroly

Zaprvé by měly být zavedeny zesílené hraniční kontroly na všech hranicích České republiky a sousedních zemí. To by pomohlo zajistit, aby do Evropské unie mohly vstoupit pouze osoby, které mají legální povolení. Kromě toho by mělo být věnováno více prostředků na posílení vnějších hranic EU, aby se zabránilo další nelegální migraci do Evropy. To by mohlo zahrnovat zvýšení počtu sledovacích technologií, oplocení nebo jiné fyzické bariéry, jakož i další pracovníky rozmístěné na strategických místech.

Zadruhé, úřady musí těsněji spolupracovat s mezinárodními organizacemi, jako je UNHCR, aby identifikovaly zranitelné osoby, které potřebují pomoc kvůli svému právnímu statusu nebo sociální situaci. Těmto osobám by měla být poskytnuta odpovídající pomoc a měly by být, pokud možno, integrovány do společnosti. Dále je třeba zavést programy přesídlení, které zajistí bezpečné cesty pro uprchlíky a žadatele o azyl, jimž bylo uděleno povolení k dočasnému nebo trvalému pobytu v Evropě.

V neposlední řadě by měla být přijata další opatření, která by odradila lidi od pokusů o nelegální migraci do Evropy a konkrétně do České republiky. Mezinárodní spolupráce se zeměmi původu je nezbytná pro řešení základních příčin migrace, jako je chudoba nebo konfliktní situace, které vyhánějí lidi z jejich domovů za lepším životem jinde. Vzdělávací kampaně zaměřené na potenciální migranty mohou také pomoci zvýšit povědomí o možných nebezpečích spojených s nelegální migrací a také je upozornit na to, jaké legální cesty mohou v případě potřeby využít.

4.2 Nekompromisní přístup ke kriminálně aktivním migrantům

Zaprvé by se měla zvýšit informovanost a vzdělávání migrantů o zákonech a zvyklostech jejich nového domova či aktuální země pobytu. Poskytnutí užitečných informací a zdrojů, které jim pomohou lépe se začlenit do společnosti, jim do značné míry pomůže asimilovat se a respektovat místní kulturu. Kromě toho jim poskytování

seminářů nebo kurzů na příslušná témata, jako je znalost jazyka, dovednosti při hledání zaměstnání a kulturní citlivost, umožní lépe pochopit jejich práva a povinnosti v pozici nových členů společnosti.

Zadruhé by měly být posíleny místní orgány činné v trestním řízení, aby bylo možné odhalit jakoukoli trestnou činnost nebo chování nelegálních migrantů. Zvýšená přítomnost policistů v oblastech s vyšším počtem migrantů může pomoci zabránit trestné činnosti a zajistit, aby byla jakákoli trestná činnost rychle a náležitě řešena s příslušnými tresty.

Zatřetí by měly být uplatňovány přísnější sankce za jakékoli porušení českých nebo evropských zákonů ze strany nelegálních migrantů. To by mohlo zahrnovat povinné vyhoštění nebo zrušení víz, pokud budou shledáni vinnými ze závažných trestných činů, jako jsou násilné trestné činy, sexuální delikty nebo krádeže a zejména pak trvat na vykonatelnosti těchto zákonů. Cílem je zajistit, aby vůči těm, kteří porušují zákony, nebyla projevována žádná shovívavost; to by také působilo odstrašujícím způsobem na další potenciální pachatele.

4.3 Pomoc v domovských zemích

Lze se domnívat, že ke zlepšení situace v oblasti nelegální migrace je zapotřebí komplexní a mnohostranný přístup. V první řadě je důležité řešit základní příčiny, proč lidé vůbec nelegálně migrují. To zahrnuje zajištění přístupu k základním lidským potřebám, jako je jídlo a přístřeší, řešení násilí nebo občanských nepokojů v jejich domovských zemích a poskytování ekonomických příležitostí těm, kteří by je jinak hledali v zahraničí.

Vlády si zároveň musí být vědomy toho, jak jejich politiky mohou neúmyslně podporovat nelegální migraci. Pokud například nejsou respektována práva uprchlíků a žadatelé o azyl nemají přístup k legálním kanálům pro přemístění, mohou se cítit nuceni zvolit místo toho nebezpečnější cesty. Zavedení spravedlivých imigračních zákonů, které zohledňují jak ekonomické, tak humanitární aspekty, můžeme snížit motivaci lidí k nelegální migraci.

Dále je třeba usilovat o zvýšení hospodářské integrace se zeměmi, z nichž přistěhovalci přicházejí. To by mohlo zahrnovat buď přímé zahraniční investice (PZI), nebo poskytování technické pomoci, která pomáhá podnikatelům rozvíjet podnikání

doma. Vlády by navíc mohly usnadnit mobilitu pracovních sil tím, že se zdrojovými zeměmi uzavřou vzájemné dohody o migraci kvalifikovaných pracovníků. Takové dohody by umožnily občanům z těchto zemí ekonomicky přispívat v cílových zemích, aniž by se museli uchýlovat k nelegálním kanálům.

V neposlední řadě je třeba v této oblasti více spolupracovat na celosvětové úrovni, aby všechny země mohly těžit ze sdílení znalostí a zdrojů týkajících se osvědčených postupů pro bezpečné a účinné řízení imigračních toků. To by mohlo zahrnovat zřízení mezinárodních fór, kde by tvůrci politik z různých zemí mohli diskutovat o strategiích řešení společných problémů, jako je bezpečnost hranic, práva migrujících pracovníků nebo regulace pracovního trhu. Tímto způsobem lze zajistit, že se podniknou kroky k vytvoření bezpečnějšího a humánnějšího světa pro všechny, bez ohledu na jejich státní příslušnost nebo status.

Závěr

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku nelegální migrace v ČR v roce 2022 a 2023. Hlavním cílem je zjistit, do jaké míry vnímá široká veřejnost ČR nelegální migraci jako společenský problém a bezpečnostní riziko v souvislosti s nárůstem počtu nelegálních migrantů v roce 2022. Vedlejším cílem je charakterizovat mediální obraz nelegálních uprchlíků v ČR.

V médiích jsou muslimové nejčastěji vyobrazováni jako lidé oplývající leností, záludností, sklonem k násilnostem, surovostí, náboženským fanatismem či nedostatečnou čistotou. V kladné stránce jsou pak shledáváni u populace jako pohostinní, přejícní a se smyslem pro čest, což je však spíše předmětem výzkumů a četby, nikoli běžných mediálních kanálů. Lze pozorovat, že způsoby vyobrazování nelegálních migrantů jsou v drtivé většině případů negativní.

Dotazník vyplnilo celkem 333 respondentů z majoritní společnosti ČR, většinou muži ve věku 18-35 let nebo 36-50 let. Převážná většina má maturitu, vyšší odbornou nebo vysokou školu. Nejčastější zdroje o nelegální migraci zahrnují internetové zpravodajství, televizní zpravodajství a sociální sítě, případně zprostředkované informace od přátel.

Více než třetina respondentů se s migranty v médiích setkává zhruba jednou měsíčně, čtvrtina pak alespoň jednou týdně. Dle očekávání většina dotázaných uvedla, že se s nelegálním migrantem nikdy nesešla osobně, naproti tomu více než třetina respondentů průzkumu uvedla, že se s nelegálními migranty setkala vícekrát, často byla tato zkušenost označována jako neutrální nebo negativní.

Většina respondentů se domnívá, že hlavním cílem nelegálních migrantů je pokračování v cestě do západní Evropy, získání sociálních dávek a nalezení domova pro sebe a svou rodinu. Necelá polovina souhlasí s jejich radikálními sklony, kriminalitou či propojením s organizovaným zločinem. Druhá polovina se ovšem domnívá, že jejich cílem je “normální život”. Minimum respondentů má názor, že nelegální migranti přicházejí s cílem naučit se jazyk a integrovat se do společnosti, popř. se oženit a pracovat. Za důvody přicestování dále považují ekonomické přilepšení, parazitování na státním aparátu, popř. náboženský převrat.

Zatímco někteří respondenti s migranty soucítí, většina je považuje za ekonomickou přítěž a bezpečnostní riziko. Tolerují je pouze v případě, že se začlení do společnosti jako běžní občané a nebudou prosazovat svou kulturu či porušovat zákony. V menší míře byly také uváděny názory, které se zaměřují na možnost nechat migranty procestovat do cílových zemí, ale především je nenechávat pobývat na území ČR trvale. Často bylo rovněž poukazováno na to, že by migranti měli zařídit svůj transport a usídlení legální cestou.

Dle respondentů nelegální migranti v ČR chtějí pobírat sociální dávky, jsou typičtí neúctou/krutým zacházením se ženami a nenávisť vůči “nevyznavačům” islámu, považují je za zločince, hrozbu či fanatiky a jen ojediněle je spojují s kulturním obohacením, přínosem pro pracovní trh nebo v nich vidí potenciální přátele. V rámci slovních odpovědí je naopak označují jako problém, zoufalce nebo se o nich vyjadřují hanebně s důrazem na lenost, ekonomickou zátěž a znehodnocení evropské kultury. Dvě třetiny mají výhrady nebo skepsi k úspěšné integraci nelegálních migrantů do společnosti; jen velmi málo respondentů se vyjádřilo kladně k možnosti mít za souseda nelegálního migranta. Na otázku, zda by byli ochotni se spřátelit se sousedem z řad nelegálních migrantů, byly odpovědi převážně neutrální.

Převážná většina nesouhlasí s procestováním migrantů do zemí západní Evropy a preferuje jejich navrácení zpět do země původu, případně procestování do cílové země. Zájem o inkluzi či integraci v ČR je minimální. Jako doporučení zmiňují především posílení hraničních kontrol, posílení vnějších hranic EU a změnu migrační politiky EU. Mezi odpověďmi byly uvedeny také možnosti, které se soustřeďují na individuální posuzování nebo práci s migranty, v jiných případech se naopak objevovaly odpovědi negativistické s tendencemi využít tvrdé násilí nebo uvěznění.

Námětem pro další zkoumání je možnost posoudit problematiku do větší hloubky a především ověřit, do jaké míry jsou názory respondentů shodné s realitou. Možností je absolvování rozhovorů s příslušníky Policie ČR, kteří přímo pracují s nelegálními migranty a porovnání jejich zkušenosti s výsledky dotazníku. Další možností je realizace několika případových studií týkajících se pobytu nelegálních migrantů na území ČR.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ADLER, L. L., et al. *Migration: Immigration and emigration in international perspective*. Greenwood Publishing Group, 2003. 384 s. ISBN 978-02-759-7666-8.
2. BALABÁN, M., PERNICA, B. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. 312 s. ISBN 978-80-246-3150-9.
3. BAŠTECKÁ, B. *Psychosociální krizová spolupráce*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013. 320 s. ISBN 978-80-247-4195-6.
4. BURTON, G. *Úvod do studia médií*. Brno: Barrister & Principal, 2001. 392 s. Studium (Barrister & Principal). ISBN 80-85947-67-6.
5. DANIELOVÁ, K. *Rasismus a xenofobie v České republice*. Geografie-Sborník České geografické společnosti, 2003, 2.
6. DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. 5. nezměněné vydání. Praha: Karolinum, 2021. ISBN 978-80-246-0139-7.
7. DRBOHLAV, D. *Nelegální ekonomické aktivity migrantů: (Česko v evropském kontextu)*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2009. 312 s. ISBN 978-80-246-1552-3.
8. HEJDUKOVÁ, B. *Motivy a strategie migrace muslimského obyvatelstva do České republiky*. Kulturní Studia, 2018, 68-81. ISSN 2336-2766.
9. HONUSKOVÁ, V., FLÍDROVÁ, E., JANKŮ, L., et al. *Dnes migranti – zítra uprchlíci?* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2014. 196 s. ISBN 978-80-8797-523-7.
10. HONUSKOVÁ, V., et al. *Ochrana mořské hranice států Evropské unie v kontextu principu nenavracení*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2016. 83 s. ISBN 978-80-87975-44-2.
11. HRABÁLEK, M. *Ochrana hranic EU a role agentury Frontex v ní*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Mezinárodní politologický ústav, 2012. 155 s. ISBN 978-80-210-5988-7.
12. JANEČEK, M. *Islámská rozpínavost: včera, dnes a zítra*. Praha: Epoque, 2011. 320 s. ISBN 978-80-7425-117-7.

13. JENÍČEK, V., FOLTÝN, J. *Globální problémy světa: v ekonomických souvislostech*. V Praze: C. H. Beck, 2010. 352 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-326-4.
14. JIRÁK, J., KÖPPLOVÁ, B. *Média a společnost*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007. 206 s. ISBN 978-80-7367-287-4.
15. KAPOUNOVÁ, J., KAPOUN, P. *Bakalářská a diplomová práce: od zadání po obhajobu*. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0079-8.
16. KEPPEL, G. *Cesta z chaosu: krize ve Středomoří a na Blízkém východě*. 1. vydání. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2022. 402 s. ISBN 978-80-246-5179-8.
17. KLOUČKOVÁ, K. *Eliminace diskriminace a xenofobie*. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky pro potřeby XXV. ročníku Pražského studentského summitu, 2019.
18. KRCHOVÁ, A., KUTÁLKOVÁ, P., VÍZEROVÁ, H. *Ženy migrantky v České republice: uvedení do problematiky*. Friedrich-Ebert-Stiftung, 2008.
19. KROPÁČEK, L. *Islám a Západ: historická paměť a současná krize*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 2002. 200 s. ISBN 80-7021-540-2.
20. KURAS, B., et al. *Islám v Evropě: obohacení, nebo nebezpečí?* 1. vyd. Praha: CEP – Centrum pro ekonomiku a politiku, 2006. 99 s. ISBN 80-86547-53-1.
21. MAREŠOVÁ, A., SCHEINOST, M. *Trendy kriminality v ČR z pohledu roku 2000*. Sociologický časopis, 2001, 23-41.
22. MARIE, C. V., et al. *Preventing illegal immigration: juggling economic imperatives, political risks and individual rights*. Council of Europe, 2004. 86 s. ISBN 978-92-871-5360-9.
23. MORENO-LAX, V. *Accessing asylum in Europe: Extraterritorial border controls and refugee rights under EU law*. 1st edition. 2017. 568 s. ISBN 978-01-987-0100-2.
24. OSTŘANSKÝ, B. *Islamofobie po česku*. Praha: Vyšehrad, 2017. 296 s. ISBN 978-80-7429-903-2.

25. PALÁT, M. *Determinanty vzniku migrace a statistiky cizinců v Evropské unii*. Ostrava: Key Publishing, 2014. 72. Monografie (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-228-0.
26. PENNINGTON, R., KAHN, H. E. (ed.). *On Islam: Muslims and the Media*. Indiana University Press, 2018. 184 s. ISBN 978-0-253-03255-3.
27. PORSCHE, S. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019. ISBN 978-80-7394-751-4.
28. PROFANT, T. *Kritika rozvoje: od kolonialismu k postrozvojové praxi*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2022. 174 s. ISBN 978-80-246-5040-1.
29. REIFOVÁ, I. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004. 328 s. ISBN 80-7178-926-7.
30. ROŽŇÁK, P., KUBEČKA, K. *Země Visegrádu a migrace: fenomén procesu migrace, integrace a reintegrace v kontextu bezpečnosti zemí V4*. Ostrava: Key Publishing, 2018. 471 s. ISBN 978-80-7418-292-1.
31. SCHEU, H. C., ASLAN, E. *Migrace a kulturní konflikty*. Praha: Auditorium, 2011. 322 s. ISBN 978-80-87284-07-0.
32. SIBARANI, R. W. *Determinants of Illegal Migration: The Case of Migrant Workers from East Java to Malaysia*. Kassel university press GmbH, 2018. 138 s. ISBN 978-3-7376-0344-7.
33. SOKAČOVÁ, L. *Postavení a postoje dlouhodobě usazených migrantů a migrantek v České republice*. Praha: Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva (Czech), 2014.
34. ŠÁNDOR, A. *Jak přežít nejen teroristický útok: příručka pro každého*. 2., doplněné vydání. Praha: Autreo, 2019. 72 s. ISBN 978-80-906845-7-7.
35. TRAMPOTA, T. *Zpravodajství*. 1. vydání. Praha: Portál, 2006. 192 s. ISBN 80-7367-096-8.
36. VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vyd. 5. Praha: Portál, 2012. 252 s. ISBN 978-80-262-0225-7.

Elektronické zdroje

37. ČANĚK, M. *Když chybí politický zájem o rovnoprávné postavení pracovních migrantů a migrantek. Přístupy odborů a inspekce práce v České republice* [online]. 2012 [cit. 08. 11. 2022]. Dostupné z: <https://aa.ecn.cz/img_upload/224c0704b7b7746e8a07df9a8b20c098/mcanek_analyza_politicky_zajem.pdf>.
38. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Data – nelegální migrace cizinců [online]. 2022 [cit. 08. 11. 2022]. Dostupné z: <<https://www.czso.cz/csu/cizinci/data-nelegalni-migrace-cizincu#cr>>.
39. DUBSKÝ, T. Migrace: Pozitivní a negativní dopady. In *Neviditelný pes*. [online]. 2015 [cit. 09. 11. 2022]. Dostupné z: <https://neviditelnypes.lidovky.cz/zahranici/migrace-pozitivni-a-negativni-dopady.A150908_204229_p_zahranici_wag>.
40. EURO. Po Romech i muslimové: obětmi násilí z nenávisti se v Česku stávají cizinci [online]. 2016 [cit. 14. 11. 2022]. Dostupné z: <<https://www.euro.cz/clanky/po-romech-i-muslimove-obetmi-nasili-z-nenavisti-se-v-cesku-stavaji-cizinci-1318954/>>.
41. GLOBE24. Muslimové se bouří proti Vánocům? VIDEO vyvolává velké vášně [online]. 2018 [cit. 14. 11. 2022]. Dostupné z: <<https://globe24.cz/revue/64908-muslimove-se-bouri-proti-vanocum-video-vyvolava-velke-vasne>>.
42. HEŘMANOVÁ, M. Uprchlíká krize versus krize českého mediálního prostoru. In *MigraceOnline*. [online]. 2016 [cit. 11. 11. 2022]. Dostupné z: <<https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/uprchlicka-krize-versus-krize-ceskeho-medialniho-prostoru>>.
43. HVĚZDA, D. *Nelegální migrace do Evropy a její bezpečnostní rizika*. [online]. 2021 [cit. 15. 11. 2022]. Dostupné z: <https://is.ambis.cz/th/vuqr0/>. Bakalářská práce. AMBIS vysoká škola, a.s. Vedoucí práce Petr Rožňák.
44. IDNES. Arabista: Češi vidí v muslimech jen hrdlořezy, ale moc toho o nich neví [online]. 2015 [cit. 14. 11. 2022]. Dostupné z: <https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/rozhovor-bronislav-ostransky-islam.A150703_162915_zahranicni_bse>.
45. MIGRACEONLINE. Migrace v ČR: Fakta a čísla [online]. 2021 [cit. 07. 11. 2022]. Dostupné z: <<https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/migrace-v-cr-fakta-a-cisla>>.

46. MINISTERSTVO VNITRA ČR. Nelegální migrace [online]. 2022 [cit. 03. 11. 2022]. Dostupné z: <<https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/nelegalni-migrace-v-ceske-republice.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>>.
47. NOVINKY. Češi nás všechny zfackovali a vrátili za hranici, tvrdí syrský uprchlík [online]. 2022 [cit. 14. 11. 2022]. Dostupné z: <<https://www.novinky.cz/clanek/domaci-cesi-nas-vsechny-zfackovali-a-vratili-za-hranici-tvrdi-syrsky-uprchlik-40413567>>.
48. PARLAMENTNÍ LISTY. *Luxusní život migrantů – v době bídy už nejen hotely*. [online]. 2022 [cit. 14. 11. 2022]. Dostupné z <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Luxusni-zivot-migrantu-V-dobe-bidy-Uz-nejen-hotely-Ben-Kuras-ukazal-719968?amp;amp>
49. PAVLÍČKOVÁ, ŠAFRÁNKOVÁ, L. Otevření Pandořiny skříňky: mediální obraz cizinců pracujících v ČR. 2009. [online]. 2022 [cit. 14. 11. 2022]. Dostupné z: <<https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/otevreni-pandoriny-skrinky-medialni-obraz-cizincu-pracujicich-v-cr>>.
50. POKORNÁ, M., NÁDVORNÍKOVÁ, L. Problematika migrace a azylového řízení. Technická Univerzita v Liberci. [online]. 2008 [cit. 14. 11. 2022]. Dostupné z: <<https://dspace.tul.cz/handle/15240/6223>>.
51. REFLEX. Muslimové v Česku se bojí. Kamarádku zkopali, nikdo jí nepomohl, říká šéf HateFree Culture [online]. 2017 [cit. 14. 11. 2022]. Dostupné z: <<https://www.reflex.cz/clanek/video/81119/muslimove-v-cesku-se-boji-kamaradku-zkopali-nikdo-ji-nepomohl-rika-sef-hatefree-culture.html>>.
52. ŘEDITELSTVÍ SLUŽBY CIZINECKÉ POLICIE. Nelegální migrace v ČR v období od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 [online]. 2022 [cit. 08. 11. 2022]. Dostupné z: <<https://www.policie.cz/clanek/nelegalni-migrace-v-cr-v-obdobi-od-1-1-2021-do-31-12-2021.aspx>>.
53. SYNEK, P. *Sekuritizační aktéři hrozby nelegální migrace*. [online]. 2017 [cit. 17. 11. 2022]. Dostupné z: <https://is.vsci.cz/th/ivt9f/>. Diplomová práce. CEVRO Institut. Vedoucí práce Zdeněk Kříž.
54. ŠIK, Z. *Migrace jako potencionální hrozba pro vnitřní bezpečnost ČR*. [online]. Praha, 2019 [cit. 14. 11. 2022]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/cp24nb/>.

Diplomová práce. České vysoké učení technické v Praze, Fakulta biomedicínského inženýrství. Vedoucí práce PhDr. Václav Adámek.

Seznam zkratk

MVČR - Ministerstvo vnitra ČR

OSN – Organizace spojených národů

PČR – Policie ČR

UNHCR - Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj nelegální migrace na území ČR od roku 2008–2020	21
Graf 2: Grafické zobrazení obviněných a odsouzených cizinců v České republice od roku 2004–2020	28
Graf 3: Otázka č. 19 - výsledky	40
Graf 4: Otázka č. 20 - výsledky	41
Graf 5: Otázka č. 21 - výsledky	42
Graf 6: Otázka č. 1 - výsledky	43
Graf 7: Otázka č. 2 - výsledky	44
Graf 8: Otázka č. 3 - výsledky	45
Graf 9: Otázka č. 4 - výsledky	46
Graf 10: Otázka č. 5 - výsledky	47
Graf 11: Otázka č. 7 - výsledky	51
Graf 12: Otázka č. 9 - výsledky	53
Graf 13: Otázka č. 10 - výsledky	54
Graf 14: Otázka č. 11 - výsledky	56
Graf 15 – Otázka č. 13 - výsledky	60
Graf 16: Obrázek č. 14 - výsledky	61
Graf 17: Otázka č. 15 - výsledky	62
Graf 18: Otázka č. 16 - výsledky	63
Graf 19: Otázka č. 17 - výsledky	64

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vývoj počtu rozhodnutí o správním vyhoštění nelegálních migrantů z ČR od roku 2008–2020.....	22
Tabulka 2: Otázka č. 19 - výsledky.....	40
Tabulka 3: Otázka č. 20 - výsledky.....	41
Tabulka 4: Otázka č. 21 - výsledky.....	42
Tabulka 5: Otázka č. 1 - výsledky.....	43
Tabulka 6: Otázka č. 2- výsledky.....	44
Tabulka 7: Otázka č. 3 - výsledky.....	45
Tabulka 8: Otázka č. 4 - výsledky.....	46
Tabulka 9: Otázka č. 5 - výsledky.....	47
Tabulka 10: Otázka č. 7 - výsledky.....	50
Tabulka 11: Otázka č. 9 - výsledky.....	53
Tabulka 12: Otázka č. 10 - výsledky.....	54
Tabulka 13: Otázka č. 11 - výsledky.....	55
Tabulka 14: Otázka č. 13 - výsledky.....	59
Tabulka 15: Otázka č. 14 - výsledky.....	60
Tabulka 16: Otázka č. 15 - výsledky.....	61
Tabulka 17: Otázka č. 16 - výsledky.....	62
Tabulka 18: Otázka č. 17 - výsledky.....	63
Tabulka 19: Kontingenční tabulka – hypotéza č. 1.....	69
Tabulka 20: Kontingenční tabulka – hypotéza č. 2.....	70

Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník.....	86
Příloha 2: Výsledky textů nezávislosti	94

Přílohy

Příloha 1: Dotazník

Otázka č. 1 - Z jakých zdrojů se dovídáte informace o nelegálních migrantech?
(*uved'te libovolný počet odpovědí*)

Internetové zpravodajství

Sociální sítě

Denní tisk, časopisy

Televizní zpravodajství

Od známých a blízkých

Osobní setkávání s nelegálními migranty

Jiné

Otázka č. 2 - Jak často narážíte v běžných médiích na problematiku nelegální migrace? (*uved'te pouze jednu odpověď*)

Méně než 1x za 3 měsíce

1-3x za 3 měsíce

1-3x měsíčně

1-3x týdně

Téměř denně

Otázka č. 3 - Jaké pocity ve vás vzbuzují mediální zprávy o nelegálních migrantech v ČR? (*uved'te pouze jednu odpověď*)

Velmi pozitivní

Pozitivní

Ani pozitivní, ani negativní

Negativní

Velmi negativní

Otázka č. 4 - Setkal jste se někdy v životě s nelegálním migrantem či migranty osobně? *(uved'te pouze jednu odpověď)*

Ano, vídáme se pravidelně

Ano, vícekrát

Ano, pouze jednou

Ne, nikdy

Otázka č. 5 - Pokud jste se někdy setkal/a s nelegálním migrantem, jaká byla vaše zkušenost? *(uved'te pouze jednu odpověď)*

Velmi pozitivní

Pozitivní

Ani pozitivní, ani negativní

Negativní

Velmi negativní

Nikdy jsem se s nelegálním migrantem neseťkal/a

Otázka č. 6 – Jak byste vlastními slovy popsal/a svůj názor na nelegální migranty v ČR? *(odpovězte vlastními slovy)*

.....
.....

Otázka č. 7 - Jaký je dle vašeho názoru účel příchodu nelegálních migrantů do ČR? *(označte možnost Ano// Ne)*

Zbavit se trýznivé životní situace

Pokračovat v cestě do západní Evropy

Trvale se usadit

Žít běžný život

Naučit se jazyk a zařadit se do společnosti

Najít domov pro sebe a svou rodinu

Dlouhodobě se zařadit do pracovního procesu

Oženit se s Češkou a získat občanství

Pobírat sociální dávky

Provozovat kriminální činnost

Propagovat islámský radikalismus

Páchat organizovaný zločin a terorismus

Otázka č. 8 - Existují podle vás ještě další účely příchodu nelegálních migrantů do ČR? Pokud ano, jaké? *(odpovězte vlastními slovy)*

.....
.....

Otázka č. 9 - Vnímáte současný stav nelegálních migrantů v ČR jako bezpečnostní riziko? *(uved'te pouze jednu odpověď)*

Rozhodně ano

Spíše ano

Ani ano, ani ne

Spíše ne

Rozhodně ne

Otázka č. 10 - Jaké změny v souvislosti s nelegální migrací jste v roce 2022 zaznamenal? *(uved'te pouze jednu odpověď)*

Výrazně více migrantů

Více migrantů

Stejně počty jako v předchozích letech

Méně migrantů

Výrazně méně migrantů

Otázka č. 11 - Na stupnici od 1 do 5 označte, do jaké míry si nelegální migranty v ČR spojujete s následujícími výroky? *(odpovězte na číselné škále, kde 1 = nejméně, 5 = nejvíce)*

Kulturní obohacení

Člověk v těžké životní situaci

Člověk, který potřebuje pomoc

Potenciální partner či kamarád

Přínos pro pracovní trh

Muslim, vyznavač islámu

Špatné hygienické návyky

Osoba pobírající sociální dávky

Kriminálník (zloděj, dealer apod.)

Neúcta a krutost k ženám

Nenávist vůči „nevěřícím“

Náboženský fanatik, terorista

Ohrožení pro mě a mé blízké

Otázka č. 12 - Jaké další charakteristiky si spojujete s nelegálními migranty, kteří přichází do ČR? *(odpovězte vlastními slovy)*

.....
.....

Otázka č. 13 - Mají podle vás nelegální migranti naději na bezproblémové soužití s většinovou společností v ČR? *(uved'te pouze jednu odpověď)*

Rozhodně ano

Spíše ano

Ani ano, ani ne

Spíše ne

Rozhodně ne

Otázka č. 14 - Jak byste se cítil, kdyby se nelegální migrant stal vaším sousedem? *(uved'te pouze jednu odpověď)*

Velmi pozitivně

Pozitivně

Ani pozitivně, ani negativně

Negativně

Velmi negativně

Otázka č. 15 - V případě, že by se nelegální migrant stal vaším sousedem, měli byste zájem o navázání přátelských vztahů? (*uved'te pouze jednu odpověď*)

Rozhodně ano

Spíše ano

Ani ano, ani ne

Spíše ne

Rozhodně ne

Otázka č. 16 - Domníváte se, že by ČR měla ponechat nelegálním migrantům volný průchod do zemí západní Evropy? (*uved'te pouze jednu odpověď*)

Rozhodně ano

Spíše ano

Ani ano, ani ne

Spíše ne

Rozhodně ne

Otázka č. 17 - Jaké řešení v souvislosti s nelegálními migranty v ČR primárně preferujete? (*uved'te pouze jednu odpověď*)

Nechat je procestovat do cílové země

Začlenit je do majoritní společnosti v ČR

Vytvořit jim provizorní bydlení v ČR mimo běžnou společnost

Vrátit je zpět do země původu

Jiné

Otázka č. 18 - Jaké další řešení situace spojené s přílivem nelegálních migrantů byste Policii ČR a dalším státním orgánům doporučil? (*odpovězte vlastními slovy*)

.....
.....

Otázka č. 19 - Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání? (*uved'te pouze jednu odpověď*)

Základní

Středoškolské bez maturity

Středoškolské s maturitou

Vyšší odborné

Vysokoškolské

Otázka č. 20 - Do jaké věkové kategorie patříte? (*uved'te pouze jednu odpověď*)

Méně než 18 let

18-35 let

36-50 let

51-64 let

65 let a více

Otázka č. 21 - Jaké je vaše pohlaví? (*uved'te pouze jednu odpověď*)

Muž

Žena

Příloha 2: Výsledky textů nezávislosti

Výsledek testu

Počet skupin znaku 1	5
Počet skupin znaku 2	5
Hladina významnosti α	5 %

Skutečné četnosti

	znak1 - 1. sk.	znak1 - 2. sk.	znak1 - 3. sk.	znak1 - 4. sk.	znak1 - 5. sk.	$n_{j\cdot}$
znak2 - 1. sk.	0	0	0	0	0	n_{1j}
znak2 - 2. sk.	0	0	0	0	0	n_{2j}
znak2 - 3. sk.	0	2	19	3	11	35
znak2 - 4. sk.	2	4	21	5	22	54
znak2 - 5. sk.	1	2	6	5	8	22
$n_{\cdot j}$	3	8	46	13	41	111

Očekávané četnosti

	znak1 - 1. sk.	znak1 - 2. sk.	znak1 - 3. sk.	znak1 - 4. sk.	znak1 - 5. sk.	$n_{j\cdot}$
znak2 - 1. sk.	0	0	0	0	0	n_{1j}
znak2 - 2. sk.	0	0	0	0	0	n_{2j}
znak2 - 3. sk.	0,95	2,52	14,5	4,1	12,93	35
znak2 - 4. sk.	1,46	3,89	22,38	6,32	19,95	54
znak2 - 5. sk.	0,59	1,59	9,12	2,58	8,13	22
$n_{\cdot j}$	3	8	46	13	41	111

testové kritérium:

$$G = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(n_{ij} - n'_{ij})^2}{n'_{ij}}$$

Po dosazení do vzorce vychází testové kritérium
 $G = 7,541$

Kritická hodnota:

Kritická hodnota
 $\chi^2_{1-\alpha; n} = 26,296$

Rozhodnutí:

Na hladině významnosti 5 % nulovou hypotézu (H_0) o nezávislosti jednotlivých znaků nezamítáme.

Výsledek testu

Počet skupin znaku 1	2
Počet skupin znaku 2	5
Hladina významnosti α	5 %

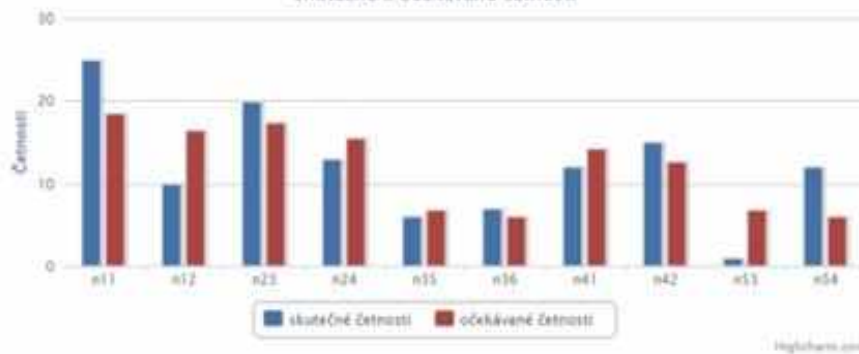
Skutečné četnosti

	znak1 - 1. sk.	znak1 - 2. sk.	$n_{i\cdot}$
znak2 - 1. sk.	25	10	35
znak2 - 2. sk.	20	13	33
znak2 - 3. sk.	6	7	13
znak2 - 4. sk.	12	15	27
znak2 - 5. sk.	1	12	13
$n_{\cdot j}$	64	57	121

Očekávané četnosti

	znak1 - 1. sk.	znak1 - 2. sk.	$n_{i\cdot}$
znak2 - 1. sk.	18.51	16.49	35
znak2 - 2. sk.	17.45	15.55	33
znak2 - 3. sk.	6.88	6.12	13
znak2 - 4. sk.	14.26	12.72	27
znak2 - 5. sk.	6.88	6.12	13
$n_{\cdot j}$	64	57	121

skutečné a očekávané četnosti

testové kritérium:

$$G = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^s \frac{(n_{ij} - n'_{ij})^2}{n'_{ij}}$$

Po dosazení do vzorce vychází testové kritérium:
 $G = 17.307$

Kritická hodnota:

Kritická hodnota:
 $\chi^2_{(1-\alpha); r} = 9.488$

Rozhodnutí:

Na hladině významnosti 5 % nulovou hypotézu (H_0) o nezávislosti jednotlivých znaků zamítáme a přijímáme hypotézu H_1 , která nám říká, že zde určitá závislost existuje.